

LUNDS
UNIVERSITET

Lunds universitet
Sociologiska institutionen

Förändringar av narkotika- och våldsbrottsligheten under covid-19- pandemin

- En statistisk analys av Brottsförebyggande rådets anmälningsstatistik

Författare: Sean Amarasinghage
Kandidatuppsats: SOCK10, 15 hp
Vårterminen 2022
Handledare: Jan Mewes

Abstract

Författare: Sean Amarasinghage

Titel: Förändringar av narkotika- och våldsbrottsligheten under covid-19-pandemin - En statistisk analys av Brottsförebyggande rådets anmälningssstatistik

Kandidatuppsats: SOCK10, 15 hp

Handledare: Jan Mewes

Under de senaste två åren har världen genomgått en viruspandemi, s.k. covid-19-pandemin, som till olika grader förändrat individens vardagliga liv. I Sverige har pandemin inneburit förändringar i bl.a. socialt umgänge, undervisning, arbetsformer och nattlivsaktiviteter. Avsikten med studien har varit att studera hur narkotika- och våldsbrottsligheten förändrats till följd av pandemin, samt att utifrån rutinaktivitetsteorin ge en förklaring till hur dessa företeelser kan förstås. För att besvara syftet har tre olika statistiska metoder använts. Inledningsvis har linjära diagram av anmälningssstatistiken illustrerats och studerats, i syfte av att notera variationsskillnader. Därefter studerades korrelationerna mellan anmälningssstatistiken i förhållande till arbetslöshet och fyra olika index som representerar implementerade statliga åtgärder mot pandemin. Slutligen genomfördes ett flertal multipla regressionsanalyser, för att undersöka vilken faktor som i störst grad påverkade förändringen av anmälningssstatistiken. Likt den tidigare forskningen på området, fann denna studie olikheter avseende brottsfrekvensförändringarna mellan brottskategorierna. För narkotikabrotten noterades en viss ökning av anmälningar för alla kategorier utom eget bruk. Däremot noterades få framträdande korrelationer mellan narkotikaanmälningarna och restriktionerna (operationaliseras genom *Stringency index*, *Government response index*, *Containment and health index* och *Economic support index*). Därför diskuterades det att andra faktorer, såsom ökade polisiära resurser, kan ha påverkat antalet narkotikaanmälningar. Misshandelsanmälningarna mot vuxna inomhus och utomhus av obekanta förövare minskade under pandemin, möjligtvis på grund av arbetslösheten och den sociala distanseringen. Social distansering bedömdes också utgöra orsaken bakom färre anmälningar mot barn inomhus av obekanta och bekanta förövare. För misshandel inomhus mot vuxna av bekanta förövare, noterades en ökning av anmälningar, vilket antogs bero på den sociala distanseringen och arbetslösheten. Slutligen har en begränsad förändring noterats av misshandelsfall utomhus mot barn av obekant och bekant förövare.

Nyckelord: Covid-19, rutinaktivitetsteorin, anmälningssstatistik

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	1
1.1 Disposition.....	2
2 Rutinaktivitetsteorin	3
3 Tidigare forskning	4
3.1 Initial forskning om förändringar av kriminaliteten under covid-19-pandemin.....	4
3.1.1 Narkotikabrottsfrekvensen under pandemin.....	4
3.1.2 Våldsbrottsfrekvensen under pandemin	5
3.2 Slutgiltig tidigare forskningsöversikt över covid-19-pandemin	6
4 Material och metod.....	7
4.1 Materialval och avgränsning av material	7
4.1.1 Brås anmälningsstatistik.....	7
4.1.1.1 Avgränsning av brottskategorier	7
4.1.2 Index över covid-19-pandemins restriktioner.....	8
4.1.3 Datamaterial om arbetslöshet	8
4.2 Undersökningsdesign	9
4.2.1 Beroende variabler.....	9
4.2.2 Oberoende variabler	10
4.2.3 Analysverktyg	10
4.2.4 Multipel regressionsanalys (metod)	11
4.3 Reflektion kring användandet av statistik	12
5 Resultat.....	14
5.1 Deskriptiv statistik.....	14
5.1.1 Fördelning av samtliga variabler	14
5.1.2 Arbetslöshet och covid-19-restriktionsvärde.....	15
5.1.3 Narkotikabrott	17
5.1.3.1 Delkategorier av narkotikabrott.....	18
5.1.4 Misshandel, inkl. grov	19
5.1.4.1 Misshandel mot barn (0–17 år).....	21
5.1.4.2 Misshandel mot vuxna (18+).....	22
5.2 Sambandet mellan brottskategorier, arbetslöshet och restriktionsindex: bivariata analyser	24
5.3 Multipel regressionsanalys	25
5.3.1 Redovisning av MRA.....	26
6 Tolkning och analys av resultatet	29
6.1 Förståelse av narkotikabrottsligheten (1–3§§)	29
6.2 Förståelse av misshandelsfallen	31
6.2.1 Förståelse av misshandel mot barn och vuxna utomhus.....	31
6.2.1.1 Obekanta förövare	32
6.2.1.2 Bekanta förövare	33

6.2.2 Förståelse av misshandel mot barn och vuxna inomhus.....	34
6.2.2.1 Obekant förövare.....	34
6.2.2.2 Bekant förövare.....	35
7 Problematisering.....	37
8 Avslutande diskussion.....	38
Källförteckning.....	41
Bilagor.....	49
Bilaga 1. Variabler i Index – hämtade från OxCGRT (förkortad & översatt till svenska) (Hale, et al. 2022, ss. 30–36).....	49
Bilaga 2. Tabell över OxCGRT variabelfördelning i restriktionsindex – (Hale, et al. 2022, s. 43)..	49
Bilaga 3. Arbetslöshet fördelad i två tidsdimensioner.....	50
Bilaga 4. Narkotikabrott fördelade i två tidsdimensioner.....	50
Bilaga 5. Misshandelsbrott fördelade i två tidsdimensioner.....	51
Bilaga 6. Misshandel mot barn utomhus av obekant förövare.....	51
Bilaga 7. Misshandel mot barn utomhus av bekant förövare.....	52
Bilaga 8. Misshandel mot barn inomhus av obekant förövare.....	52
Bilaga 9. Misshandel mot barn inomhus av bekant förövare.....	53
Bilaga 10. Misshandel mot vuxna utomhus av obekant förövare.....	53
Bilaga 11. Misshandel mot vuxna utomhus av bekant förövare.....	54
Bilaga 12. Misshandel mot vuxna inomhus av obekant förövare.....	54
Bilaga 13. Misshandel mot vuxna inomhus av bekant förövare.....	55
Bilaga 14. Mediarkivet (antal artiklar) – nark* och våld* – ”brott och rättväsende” (Mediarkivet 2022).....	55

Figurförteckning

Figur 1 <i>Arbetslöshet 2018–2021</i>	15
Figur 2 <i>Restriktionsvärdena under pandemiåren</i>	15
Figur 3 <i>Narkotikabrottsligheten 2018–2021</i>	17
Figur 4 <i>Narkotikabrott fördelade månadsvis per år</i>	17
Figur 4.1 <i>Överlåtelse</i>	18
Figur 4.2 <i>Innehav</i>	18
Figur 4.3 <i>Eget bruk</i>	18
Figur 4.4 <i>Framställning</i>	18
Figur 5 <i>Misshandelsbrott 2018–2021</i>	19
Figur 6 <i>Misshandelsbrott fördelade månadsvis per år</i>	20
Figur 7 <i>Misshandel mot barn</i>	21
Figur 7.1 <i>Barnmisshandel utomhus</i>	21
Figur 7.2 <i>Barnmisshandel inomhus</i>	21
Figur 8 <i>Misshandel mot vuxna</i>	22
Figur 8.1 <i>Misshandel vuxna utomhus</i>	22
Figur 8.2 <i>Misshandel vuxna inomhus</i>	23

Tabellförteckning

Tabell 1 <i>Beroende variabler</i>	9
Tabell 2 <i>Restriktionsvärde</i>	10
Tabell 3 <i>Fördelning av variablerna</i>	14
Tabell 4 <i>Korrelationsmatris över studerade variabler</i>	24
Tabell 5 <i>Inkluderade MRA variabler</i>	25
Tabell 6 <i>Multipel regressionsanalys</i>	25
Tabell 7 <i>MRA – framställningsnarkotikabrott</i>	26
Tabell 8 <i>MRA – Misshandel mot barn utomhus obekant</i>	26
Tabell 9 <i>MRA – Misshandel mot vuxna utomhus bekant</i>	27
Tabell 10. <i>MRA – Misshandel mot barn inomhus obekant</i>	27
Tabell 11 <i>MRA – Misshandel mot vuxna inomhus obekant</i>	27
Tabell 12 <i>MRA – Misshandel mot barn inomhus bekant</i>	28
Tabell 13 <i>MRA – Misshandel mot vuxna inomhus bekant</i>	28

1 Inledning

Inom kriminologin studeras oftast orsakerna och konsekvenserna bakom brott, avvikelse, viktimisering och rättsväsendets funktionalitet. Kriminologiska studier illustrerar vanligtvis hur ett visst fenomen ser ut eller ger olika förklaringsmodeller till varför ett visst fenomen ser ut som det gör (Britt 2005; Newburn 2017). Inom detta forskningsfält är det grundläggande att studera och utvärdera hur de olika kriminologiska områdena påverkas av olika typer av förändringar, såsom kriminalpolitiska initiativ, geopolitiska förändringar, lokala åtgärder, osv. Detta eftersom dessa förändringar kan påverka ett givet kriminologiskt fenomen, såsom att förändra brottsmönstret (Newburn 2017; Rosenfeld & Weisburd 2016). Av de förekommande förändringarna i samhället, är det av stort intresse att specifikt studera omständigheter som drastiskt bryter mot den generella sociala ordningen och resulterar i en desintegration av de vardagliga konventionerna som individer efterföljer. Sådana omständigheter möjliggör reella undersökningar av förändringar och åtgärder som vanligtvis inte kan studeras (Jfr. Miller & Blumstein 2020; Jfr. Stickle & Felson 2020). Dessa omständigheter kan förekomma i bl.a. naturkatastrofer, krig eller vid ett sjukdomsutbrott såsom en viruspandemi.

Vid skrivandet av denna uppsats har samtliga stater och deras respektive medborgare genomlidit en viruspandemi i över 2 år, med ca 500 miljoner bekräftade smittfall och ca 6,2 miljoner dödsfall (World Health Organization [WHO] 2022). Denna pandemi, benämnd som ”coronavirus disease” (”Covid-19”) (WHO u.å.), har sitt ursprung i Wuhan, Kina. Det första fallet av covid-19 uppmärksammades i december 2019, dock har retrospektiva undersökningar funnit evidens för att viruset kan ha uppkommit redan i oktober eller november 2019 (Roberts, Rossman & Jarić 2021). Tre till fyra månader efter de första fallen i Wuhan hade 114 länder registrerat covid-19-fall i sin befolkning, vilket ledde till att smittan pandemiförklarades (WHO 2020). Under efterföljande månader, sedan det första covid-19-fallet i Kina, implementerades restriktioner i olika grader som begränsade individens rörelsemönster och förändrade deras vardagliga liv (Folkhälsomyndigheten 2022). När individens vardagliga liv förändras och deras rörelsemönster begränsas, t.ex. genom att fler personer befinner sig i hemmet, bör också brottsföreteelserna förändras. Emellertid är kunskapsläget om möjliga brottsförändringar under pandemin bristande. De flesta granskade forskningsstudierna fokuserar på de initiala månaderna av pandemin (februari–juni) (t.ex. Ashby 2020; Hsu & Henke 2020; Jahid 2022), varav enbart ett fåtal studier genomförts i Sverige (Gerell, Kardell & Kindgren 2020; Kapetanovic, Ander, Gurdal & Sorbrings 2022).

Av ovanstående anledningar är det därför av intresse att uppdatera och utöka kunskapsläget gällande hur brottsligheten i Sverige förändrats till följd av covid-19-pandemin. Syftet med undersökningen är således att illustrera anmälningsförändringarna under pandemin, samt ge en möjlig förklaring till hur dessa förändringar kan förstås, med förankring i rutinaktivitetsteorin. Studien utgår ifrån följande frågeställning:

- Vilka förändringar av narkotika- och våldsbrottsligheten har förekommit i Sverige under covid-19-pandemin?

1.1 Disposition

Rapporten är strukturerat till att först ge en beskrivning studiens *teoretiska utgångspunkt*. Därefter beskrivs den *tidigare forskningen* på studieområdet. Vidare diskuteras *material- och metodval*. Sedan beskrivs studiens *resultat*, vilket i efterkommande rubrik *tolkas och analyseras*. Efteråt diskuteras studiens *problematik*. Slutligen illustreras uppsatsens *avslutande diskussion*, där sammanfattningar, slutsatser och vidare forskning framhävs.

2 Rutinaktivitetsteorin

I studien används rutinaktivitetsteorin som en teoretisk referensram i att förstå sig på hur förändringar av potentiella brottsmönster (anmälningsförändringar) är kopplat till covid-19-pandemin, som orsakat förändringar av individers rutinaktiviteter.

Rutinaktivitetsteorin utvecklad av Lawrence Cohen och Marcus Felson år 1979, är en ”*crime opportunity theory*” som avser att illustrera hur förändringar av individers rutinaktiviteter, dvs. rörelsemönster och vardagliga liv, möjliggör brottstillfället (Cohen & Felson 1979; Newburn 2017, ss. 304–308). Enligt Cohen och Felson (1979) utgör *omständigheterna i miljön* en fundamental roll i förekomsten av brottstillfället. Vidare hävdar författarna att tre faktorer behöver konvergera i tid och rum för att en överträdelse ska inträffa, vilket är (1) en motiverad förövare, (2) ett lämpligt brottsobjekt och (3) en avsaknad av kapabla väktare. Om en av faktorerna inte sammanfaller i situationen kan en överträdelse, enligt teorin, inte förekomma (Cohen & Felson 1979; Newburn 2017, s. 306). Rutinaktivitetsteorin fokuserar *inte* på anledningar bakom att individer eller grupper är kriminellt lagda (”motiverad förövare”), utan snarare på de tidsrumsliga organiseringen av sociala aktiviteter som medverkar i att den kriminella motiveringen förändras till ett kriminellt agerande (Cohen & Felson 1979). Det som således fokuseras på är det i situationen som konstruerar det lämpliga brottsobjektet eller leder till en avsaknad av kapabla väktare. Kapabla väktare avser inte enbart den ”formella” väktaren såsom polispersonal eller ordningsvakt, utan det kan även vara den ”informella” väktaren, såsom en familjemedlem, vän eller en annan person som utövar informell översikt eller övervakning (Newburn 2017, s. 307). En avsaknad av kapabel väktare förekommer när en sådan person inte är närvarande i situationen, vilket minskar upptäcktsrisken och ökar lämpligheten av offret.

Förekomsten av ökad brottslighet i ett område är inte nödvändigtvis beroende av förändringar i de strukturella omständigheterna som kan påverka förövares motivation till att begå brott. Enbart ett *ökat sammanflöde* mellan de lämpliga brottsobjekten och avsaknaden av kapabla väktare, kan också leda till en ökad kriminalitet. Med andra ord kan förändringar i rutinaktiviteter leda till en ökad konvergens mellan lämpligt offer och motiverad förövare, vilket ökar brotten, trots att antalet motiverade förövare och lämpliga offer är oförändrad (Cohen & Felson 1979).

3 Tidigare forskning

Covid-19-pandemin är en av de största världsomspännande händelserna i modern tid som påverkat kulturer, statliga verksamheter, kriminalitet, ekonomi, politik och sociala interaktioner, på global-, nationell-, regional- och lokal nivå. Pandemin har förändrat rutinaktiviteter hos hela befolkningen, vilket resulterat i förändringar av brottsfrekvensen för de flera samhällena runt om i världen. På grund av de speciella omständigheterna gällande pandemin och de konsekventa samhälleliga åtgärder som infördes mot smittspridningen, har pandemin möjliggjort det största kriminologiska experimentet genom tiderna (Miller & Blumstein 2020; Stickle & Felson 2020).

3.1 Initial forskning om förändringar av kriminaliteten under covid-19-pandemin

Initial forskning på området (februari 2020–oktober 2020) visar på att brottsfrekvensen drastiskt minskat i de flesta länder, vilket framställs gå i fas med allvarlighetsgraden av implementerade restriktioner (Boman IV & Gallupe 2020; Chen, Kurland, Piquero & Borrión 2021; Nivette, et al. 2021; Shayegh & Malpede 2020; Stickle & Felson 2020), där t.ex. Oakland och San Francisco i USA, noterade en minskning av brott med drygt 40%, efter att ha infört något av de mest hårdaste restriktionerna (Shayegh & Malpede 2020; Stickle & Felson 2020). Även Sverige som inledningsvis vidtog relativt milda restriktioner, fann en signifikant minskning av de flesta brottskategorierna med drygt 5–20%, med fickstölder som hade den största minskningen på 59%, jämfört med samma studerade period tidigare år (2019) (Gerell, Kardell & Kindgren 2020).

Emellertid har pandemin inte genomgående resulterat i en minskad brottslighet för alla brottskategorier runt om i världen, utan skiljaktigheter har noterats gällande förändringen, respektive avsaknaden av förändring för vissa brottskategorier, vid vissa geografiska områden. Exempelvis fann Hawdon, Parti och Dearden (2020) att pandemin *inte* förändrat individers cyberrutiner i USA, eller påverkat viktimiseringen ("offerskapet") av cyberbrottslighet (ibid.). Även i Hodgkinsons, Andresens, Franks och Pringles (2022) genomförda studie i Saskatoon, Kanada, fann de lokala variationer av kriminaliteten, även om den generellt minskat till följd av covid-19-restriktioner.

3.1.1 Narkotikabrottsfrekvensen under pandemin

Vid en forskningsöverblick av narkotikabrottsfrekvensen i Sverige noterade Gerell, Kardell och Kindgren (2020) ingen signifikant förändring av narkotikaanmälningarna under pandemin.

Denna företeelse överensstämde med Kapetanovic, et al. (2022) enkätstudie om unga personers (15–19 år) självdeklarerade narkotikaintag under början av pandemin (juni 2020). Emellertid spekulerade Kapetanovic, et al. (2022) att pandemin kan resultera i att ungdomar med svåra familjeförhållanden, som finner en säkerhet i sina kamrater, riskerar att öka sitt narkotikaintag på grund av den sociala distanseringen.

3.1.2 Våldsbrottsfrekvensen under pandemin

Vid forskningsöversikten om förändringar av våldsbrottsligheten, förekom det vissa olikheter mellan olika studier. I Ashbys (2020) studie av ett flertal städer i USA, fann han ingen signifikant skillnad av brottsfrekvenserna gällande allvarliga övergrepp i det offentliga rummet, respektive i hemmet. Även i Rio de Janeiro, Brasilien, fann Bullock och Pellegrino (2021) inte att våldsbrottsfrekvensen (av den organiserade brottsligheten) hade förändrats, trots att färre personer befann sig ute på gatorna. Ovanstående resultat skiljer sig från den nedåtgående trenden av kriminalitet som generellt noterats i andra brottskategorier, t.ex. för stöld och inbrott (Stickle & Felson 2020). Andra studier visar däremot inte bara på en oförändrad våldsbrottslighet, utan betonar en ökning av den under de initiala månaderna av pandemin. I Bomans IV och Gallupes (2020) studie, i USA, noterades den allvarliga individuellt initierade brottsligheten som mord/dråp, våld i nära relationer och grova misshandelsbrott antingen varit oförändrad eller *ökat*. Däremot noterar de att de brottstyper som generellt begås i grupper, t.ex. ungdomsbrottslighet, minskat. Forskarna hävdar att en bidragande faktor till denna förekomst är massnedstängning och ”*stanna hemma-kravet*”, som gjort att småbrottsförövare tvingats in i en miljö där det finns en större möjlighet att begå allvarligare typer av brott som har direkt och tydliga konsekvenser på individens fysiska och mentala hälsa (ibid). Bomans IV och Gallupes (2020) notering av ökade *våld i hemmet-fall*, bekräftas även av ett flertal andra studier genomförda i flera olika länder (Hsu & Henke 2020; Jahid 2022; Morley, et al. 2021; Pisklakova-Parker & Efanova 2021). Piquero, Jennings, Jemison, Kaukinen och Knaul (2021), genomförde en systematisk översikt över tidskriftsartiklar om *våld i nära relationer* i flera olika länder, och fann en stark evidens för ökade officiellt rapporterade fall av *våld i hemmet*, som en konsekvens av covid-19 ”*stanna hemma-kravet*” och nedstängningsbeslut (ibid.). Däremot fann de osäkerheter kring specifikt vad ökningen berodde på. Piquero et al. (2021) resonerade att ökningarna av rapporterade fall av *våld i hemmet-fall* kunde bero på (1) ökat antal viktimerade personer, (2) ökade beslutsval av vissa offer att rapportera till polisen, söka straffrättsliga interventioner och söka hjälp, och (3) utökning av individuella viktimeringserfarenheter, dvs. frekvensen och intensiteten av de våldsamma incidenterna. Vidare diskuterar forskarna att

nya/utökade fall av *våld i hemmet* kan grunda sig i att pandemin orsakat finansiell instabilitet på grund av arbetslöshet, ökat ansvar att ta hand om ens barn, och fler sjukdomsfall/dödsfall, vilket tillsammans med ökade psykiska påfrestningar, av bl.a. social distansering, lett till våldsamma incidenter i hemmet (ibid.).

En studie observerade även en minskning av våldsbrott under pandemin. I en dansk studie av Ejrnæs och Scherg (2022) undersöktes det hur olika typer av restriktioner på nattlivsekonomin påverkat våldsbrottsfrekvensen under covid-19-pandemin, samt i vilken utsträckning brottspreventiva sidoeffekter av restriktioner kan associeras med tätheten av alkoholuttag. De fann att graden av restriktioner på nattlivsekonomin, såsom tidiga stängningstider och begränsade platser för alkoholförsäljningsställen, markant minimerat förekomsten av våldsbrott (ibid.).

3.2 Slutgiltig tidigare forskningsöversikt över covid-19-pandemin

Avslutningsvis noterar de flesta initiala studierna att covid-19-pandemin och konsekventa åtgärder har påverkat brottsligheten i samhället. Emellertid varierar förändringen av brottsligheten gällande riktning och intensitet, på brottskategori, geografiskt område och vidtagna restriktioner. I Sverige noterade Gerell (2020) att brottsfrekvensen fluktuerat under 2020, från att inledningsvis vara hög, till att därefter minska under de initiala månaderna av pandemin, för att slutligen öka och återgå till tidigare års anmälningvärden. Gerell (2020) bedömde således att svenska restriktioner huvudsakligen haft en *kortvarig* effekt på brottsfrekvensen i Sverige under 2020 (ibid.).

Vid den tidigare forskningsöversikten noterades få studier undersöka studieområdet efter de initiala månaderna av pandemin. De flesta studier fokuserade på att undersöka brottsförändringar mellan februari 2020 och juni 2020, vilket resulterat i en begränsad kunskap avseende senare förändringar av kriminaliteten till följd av pandemin.

4 Material och metod

4.1 Materialval och avgränsning av material

Undersökningen har använt datamaterial över anmälningsstatistiken, arbetslöshetsstatistiken och restriktionsindex, som reflekterar implementerade åtgärder mot pandemin.

4.1.1 Brås anmälningsstatistik

I studien används Brottsförebyggande rådets (Brå) anmälningsstatistik, som en indikator på brottsfrekvensförändringar (Brottsförebyggande rådet [Brå] u.å.a). Anmälningsstatistiken har inhämtats från Brås databas (Brå u.å.b), och laddats ner i excelformat. Datamaterialet redovisar det totala antalet anmälningar *per månad*. Det datum (tidsperioden) som brottet representeras i anmälningsstatistiken, utgör det datum brottet anmäls, och inte det datum brottet är begånget (Brå u.å.b)

Anmälningsstatistiken är avgränsad gällande geografiskt område, brottskategori och tidsperiod. I undersökningen studeras *narkotikabrottsligheten* och *våldsbrottsligheten* i Sverige från den 1 januari 2018 till den 31 december 2021. Avgränsning av *geografiskt område*, har gjorts då författaren velat studera förändringar i Sverige på nationell nivå. Avgränsningen av *tidsperiod*, har gjorts för att kunna jämföra möjliga skillnader av anmälningsfrekvensen både *före* och *under* pandemin. För anmälningsstatistiken från 2021 som är *preliminär*, kan antalet anmälningar öka i ett senare skede, då alla anmälningar inte har sammanställts i statistiken (Brå 2021a, s. 5). Detta påverkar givetvis anmälningstrenderna år 2021 och *efterkommande analyser*, som kan förändras vid den färdigställda statistiken.

4.1.1.1 Avgränsning av brottskategorier

Det finns ett antal skäl till valet av brottskategorierna våldsbrott och narkotikabrott. Till att börja med innehar båda brottstyperna samhällsenlig relevans, då de rapporteras omfattande i media (Mediearkivet 2022) (bilaga 14). Vidare finns det få studier som studerar förändringar av dessa typer av brott på nationell nivå i Sverige under covid-19-pandemin. Detta har resulterat i en kunskapslucka som studien avser att täcka. Det förekommer emellertid ett flertal studier i andra länder om studieområdet och primärt våldsbrott, vilket möjliggör för författaren att förhålla studiens resultat och efterföljande analys till den tidigare forskningen, samt utveckla den redan existerande informationen på studieområdet (se *tidigare forskning*). Slutligen har studien behövt avgränsa arbetet till två brottskategorier, för att hålla sig inom ramen för resursbegränsningen, parallellt med att kunna mer invecklat studera skillnader inom

brottskategorierna och jämföra dessa mellan olika variabler. Detta har resulterat i att andra brottskategorier som bedömts vara *mindre* relevanta eller *lika* relevanta, uteslutits ur studien.

Det som avses med narkotikabrottslighet är brott lagstadgad i narkotikastrafflagen (SFS 1968:64). I Brås anmälningssstatistik redovisas narkotikabrott i 1–3 a §§ av narkotikastrafflagen (SFS 1968:64), som sammanfattats i fyra kategorier: *bruk-*, *innehav-*, *framställning-*, och *överlåtelse* av narkotika, i samtliga allvarlighetsgrader (ringa, normal & grov grad). Resterande paragrafer i narkotikastrafflagen hanterar antingen omständigheter där narkotikabrottet i tidigare paragrafer inte fullbordats, t.ex. försök, förberedelse, etc. eller förtydliganden av olika slag (ibid.). Dessa uppgifter redovisas inte i Brås datamaterial, och inkluderas därför inte i studien.

Det som avses med våldsbrott är *misshandelsbrott* i samtliga allvarlighetsgrader, som är stadgade i 3 kap. 5 & 6 §§ brottsbalken om "*Brott mot liv och hälsa*" (SFS 1962:700). Inom brottskategorin studeras delkategorier såsom relationen mellan offer och förövare, offrets ålder, samt vart brottet anmäls vara begånget (se tabell 1). Avsikten med ovanstående delkategorier är att studera hur våldet mot vuxna respektive barn, samt våld utomhus, inomhus och i nära relationer förändrats under pandemin.

4.1.2 Index över covid-19-pandemins restriktioner

Utöver anmälningssstatistiken används data om implementerade restriktioner till följd av covid-19-pandemin, vilket kallas för *restriktionsvärde*. Följande data har samlats in från databasen "*Oxford COVID-19 Government Response Tracker*" (OxCGRT) (OxCGRT 2022) och är avgränsat till Sverige och till tidsperioden *1 januari 2020 till 31 december 2021*. Datamaterialet har laddats ner som Excel-dokument som visar på förändringen av restriktionsvärde *per dag*. Vad restriktionsvärdena har för index och värden, diskuteras under "*oberoende variabler*"

4.1.3 Datamaterial om arbetslöshet

Slutligen används också data om arbetslösheten i Sverige, som är insamlad från Statistiska centralbyråns (SCB) databaser (SCB 2022a, 2022b). Arbetslösheten utgör en faktor som påverkar individens rutinaktiviteter, och är kopplad till implementerade restriktioner (se resultatet). Insamlad data redovisar arbetslösheten (15–74 år) månadsvis, oberoende av kön och hur lång arbetslösheten varit, från den 1 januari 2018 till den 31 december 2021. Arbetslöshetsstatistiken har tagits del av som Excel-dokument, och visar på arbetslösheten fördelade i 1000-tals, t.ex. siffran 300 i statistiken representerar 300 000 arbetslösa.

4.2 Undersökningsdesign

Studien är strukturerad i *tre* övergripande faser. Först undersöktes anmälningsstatistiken övergripande och detaljerat ur tidsförloppet 2018–2021 (*deskriptiv statistik*), i syfte av att studera trenderna i anmälningsstatistik över tid (Djurfelt, Larsson & Stjärnhagen 2018, s. 40). Därefter studerades korrelationerna mellan de olika variablerna, i syfte att se sambandet mellan respektive variabel (ibid, s. 137). Slutligen genomfördes multipla regressionsanalyser (MRA) av samtliga relevanta variabler (se tabell 5), för att studera hur de oberoende variablerna orsakade en förändring av de beroende variablerna (ibid, ss. 314–315).

4.2.1 Beroende variabler

I studien används olika typer av anmälda brott som beroende variabler (tabell 1). Vissa av dessa beroende variabler har genomgått omkodningar under kodningsprocessen. Inledningsvis var exempelvis misshandelsanmälningarna mot barn fördelade i tre olika åldersspann, (1) 0–6 år, (2) 7–14 år och (3) 15–17 år. Dessa sammanställdes, likväl som dess delkategorier gällande fall utomhus respektive inomhus, och av bekant och obekant förövare, till en gemensam kategori som representerar *barn* under 18 år. För misshandel mot vuxna avseende bekantskap, var dessa tidigare fördelade i fyra kategorier: (1) parrelation, (2) släktskap, (3) annan relation, och (4) obekant. Dessa kategorier slogs ihop till att enbart utgöra ”bekant” respektive ”obekant”. Dessutom sammanställdes fördelningen mellan män och kvinnor, samt deras respektive delkategorier, till den gemensamma kategorin ”*vuxna*”.

Tabell 1. Beroende variabler

Vad variabeln representerar
Narkotikabrottslighet (1–3 §§ narkotikastrafflagen)
Narkotikabrottslighet – överlåtelse, m.m.
Narkotikabrottslighet – innehav
Narkotikabrottslighet – eget bruk
Narkotikabrottslighet – framställning
Misshandel inkl. grov (5 & 6 §§)
Misshandel mot barn (0 - 17)
Misshandel utomhus 0-17
- obekant
- bekant
Misshandel inomhus 0-17
- obekant
- bekant
Misshandel mot vuxna (18+)
Misshandel utomhus 18+
- obekant
- bekant
Misshandel inomhus 18+
- obekant
- bekant

4.2.2 Oberoende variabler

Tabell 2. Restriktionsvärde

Namn på index	Variablerna i indexen
Stringency Index (SI)	(9 variabler) C1–C8, H1
Government response index (GRI)	(16 variabler) C1–C8, E1, E2, H1, H2, H3, H6, H7, H8
Containment and health index (CHI)	(14 variabler) C1–C8, H1, H2, H3, H6, H7, H8
Economic support index (ESI)	(2 variabler) E1, E2

I studien utgörs de oberoende variablerna av *restriktionsvärden* och *arbetslöshet*. Restriktionsvärdena utgår från OxCGRT (2022) databas, som innehar information gällande politiska förändringar kring stängda gränser, karantän, hälsopolitik och ekonomisk politik, för över 180 länder (Hale, et al. 2021). De relaterade politiska åtgärderna är sammanställda inom ordinalskalor eller kontinuerliga skalor för 19 olika områden (ibid.). Variablerna som representerar dessa åtgärder är sammanställda i fyra olika index (*restriktionsvärde*), (1) ”*Stringency index*” (SI), (2) ”*Government response index*” (GRI), (3) ”*Containment and health index*” (CHI), och (4) ”*Economic support index*” (ESI) (Hale et al. 2022). De fyra indexen bemöter tre olika typer av variabelkategorier, (1) C-variabler som avser ”*Closure & Containment*”, (2) E-variabler som avser ”*Economic measures*”, och (3) H-variabler som avser ”*Health measures*” (ibid.). För mer information om vad respektive variabler inom kategorierna avser, hänvisas läsaren till bilaga 1.

Respektive restriktionsindex utgörs av ordinalskalor med olika värden. För att sammanställa variablerna i olika index, har OxCGRT utformat ett ”sub-index”-värde mellan 0 och 100 för respektive variabel. Därefter har medelvärdet tagits av adderade variabler inom ett index, för att få fram indexvärdet, som är ett värde mellan 0 och 100 (Hale, et al. 2021, 2022), där 0 indikerar på att inga restriktioner föreligger. Då OxCGRT-indexvärdena var fördelade *per dag*, medan annan data var fördelad *per månad*, omkodade författaren restriktionsvärdet till ett *månadsvärde*, genom att sammanställa medelvärdet av samtliga dagsvärden inom respektive månad. Eftersom restriktionsvärdet inte framhäver det som exakt sker, utan snarare graden av restriktioner, kompletteras restriktionsvärdet, vid behov, av Folkhälsomyndighetens (2022) databas om händelseuppgifter under covid-19-pandemin (jan 2020–dec 2021) (ibid.).

4.2.3 Analysverktyg

Utifrån dataprogrammet Excel har anmälningsstatistiken kodats in i linjära diagram som illustrerar anmälda brott över det studerade tidsförloppet. Diagrammen redovisar

månadsvärdena för respektive år, vilket ger en överblick av hur anmälningar förändrats mellan 2018 och 2021. Genom denna illustration kan utvecklingstrender, säsongstrender och variationsskillnader noteras.

Vidare studerades och sammanställdes korrelationerna mellan variablerna i en korrelationsmatris, i syfte att se samvariationen mellan variablerna (Djurfelt, Larsson & Stjärnhagen 2018, s. 137). För att studera korrelationen används Pearsons *korrelationskoefficient* (r) som är ett mått mellan ± 1 , där ± 1 är fullständigt positiv/negativt samband och 0 är inget samband (ibid, s. 137). Korrelationerna har därefter redovisats i en korrelationsmatris, som är en tabell på korrelationerna mellan variablerna i studien. För korrelationer mellan de oberoende variablerna, var syftet att ta bort variabler som har en för stark korrelation ($r > \pm 0,7$), då det kan påverka den efterföljande multivariata analysens negativt (*multikollinearitet*).

Variablerna i korrelationsmatrisen utgår från januari 2020 till december 2021, och inte hela tidsdimensionen (2018–2021), eftersom restriktionsvärdena inte innehar ett värde förrän januari 2020. Då Excels korrelationsfunktion inte bedömer signifikansen (p) av korrelationen har flera enkla (bivariata) regressionsanalyser genomförts mellan variablerna, där både korrelation och signifikans säkerställts (Djurfelt, Larsson & Stjärnhagen 2018, ss. 157–160). I populationsstudier, som denna studie, är den *statistiska signifikansen* av ett samband *inte* relevant, då det inte finns några slumpmässiga stickprov som behöver generaliseras (ibid, s. 137). Därför har statistisk signifikans endast inkluderats i studien av principiella skäl.

4.2.4 Multipel regressionsanalys (metod)

Slutligen har ett flertal multipla regressionsanalyser (MRA) genomförts, i syfte att undersöka både styrkan av sambandet mellan variablerna, samt i vilken omfattning de olika oberoende variablerna påverkar de beroende variablerna (Djurfelt, Larsson & Stjärnhagen 2018, ss. 314–315). Utöver tidigare nämnda variabler, inkluderas även kontrollvariabeln ”månader” som är uppdelade i 24 värden (1–24), för att kunna urskilja pandemieffekter som inte härstammar från restriktioner eller arbetslösheten. Kontrollvariabeln inkluderas för att avslöja potentiella skensamband mellan x- och y-variablerna, dvs. statistiska samband som initialt framställs vara orsakssamband, men som brister i sambandsmått vid test med kontrollvariabel (ibid, ss 277–278). Då Excel har vissa begränsningar i genomförandet av MRA, har relevant statistik kodats in i SPSS, som därefter används vid framställandet av MRA.

I MRA-modellerna studeras de *standardiserade betakoefficienterna* (beta) för att se den relativa ”effekt”-styrkan av de oberoende variablerna (Siegel & Wagner 2022, ss. 386–387).

Vidare studeras *toleransvärde* och *VIF-värde* i regressionsanalyserna, för att se om *multikollinearitet* råder. Multikollinearitet är en felkälla i MRA som förekommer när x-variablerna har en stark korrelation till varandra, vilket resulterar i bl.a. missvisande b-/betavärden (Djurfelt, Larsson & Stjärnhagen 2018, ss. 364–366). Då tolerans och VIF är sammanlänkade redovisas hädanefter enbart VIF-värdet. VIF-värdet (≥ 1) bör vara så lågt som möjligt, dock finns det skiljaktigheter avseende dess gränsvärde. Vissa forskare hävdar att värdet inte bör vara högre än 4 eller 10 (Jfr. O'Brian 2007), medan andra hävdar att det inte ska överstiga 2,5 (Djurfelt, Larsson & Stjärnhagen 2018, s. 366).

Ytterligare en felkälla i MRA är *autokorrelation*, som kan förekomma i tidsseriedata. Autokorrelation förekommer när tidsseriedata är korrelerad med sig själv, dvs. beroende av ett tidigare värde, vid fastställandet av det nuvarande värdet (Sjödén 2009, s. 154). Autokorrelation är problematiskt, då många statistiska verktyg utgår ifrån att värdet av samma variabel *inte* är korrelerat med sig själv (ibid, s. 154). Följande kan resultera i att korrelationskoefficienten (r) och determinationskoefficienten (R^2) blir missvisande höga (ibid, ss. 154–156). I studien testas autokorrelation genom Durbin-Watson-testet, som har ett värde mellan 0 och 4, där 2 är ingen autokorrelation, $0 < 2$ är positiv autokorrelation och $2 > 4$ är negativ autokorrelation. Tumregeln är generellt att 1,5–2,5 är accepterade värden, varav högre eller lägre värden är problematisk autokorrelation (Glen 2016; Sjödén 2009, s. 160).

4.3 Reflektion kring användandet av statistik

Att använda statistik som empiriskt material i forskningsstudier har både för- och nackdelar. fördelarna är att informationen redan är insamlad, vilket minskar eventuella tids- och resursrestriktioner (Bryman 2018, s. 393). Genom att dessutom använda offentligt publicerad data behöver inga *forskningsetiska övervägande* göras, vilket kan ha förhindrat eller försvårat en eventuell empiriinsamling. Vidare minimerar användandet av statistik förekomsten av *ett reliabilitetsproblem*, där forskaren påverkar studiens respondenter genom utformningen av t.ex. riktade enkätfrågor, vilket skulle förvränga resultatet (ibid.; Tavory & Timmermans 2014). Slutligen är användandet av offentlig statistik fördelaktigt för läsaren och andra forskare, då de kan använda samma material för att genomföra likartade studier och därmed testa reliabiliteten av följande studies resultat (Bryman 2018, s. 208).

Det finns emellertid vissa begränsningar med användandet av statistisk och den distans forskaren har till materialet. Då statistiken inte obehindrat reflekterar verkligheten, utan endast framhäver en del av den (von Hofer 2011, ss. 4–5), innebär det att studien endast visar på en begränsad del av brottsfrekvensförändringar till följd av covid-19-pandemin. Inledningsvis kan

det nämnas att anmälningssstatistiken inte visar på det totala antalet begångna brott (brottsfrekvensen), utan enbart de brott som anmäls (anmälningssfrekvensen) (Bryman 2018, s. 394). Anledningarna bakom denna diskrepans kan vara att brott (1) aldrig registreras då de inte upptäcks, (2) inte uppfattas som brott av observatören, och (3) bedöms vara för oviktiga för att rapporteras (ibid.). Ovanstående faktorer resulterar i ett *mörkertal* gällande den faktiska brottsfrekvensen. Denna omständighet kan resultera i att potentiella brottsfrekvensförändringar, på grund av pandemin, inte belyses i studien. Utöver ovanstående problem resulterar användandet av utomstående material, såsom statistik, till en begränsad uppfattning av vilka val kodarna/populationen har gjort. Exempelvis kan anmälda brott vara felkodade i förhållande till bl.a. vilket brott som faktiskt begåtts eller gällande detaljer av brottet, t.ex. var brottet är begånget (inomhus/utomhus) (Brå 2018, s. 69). Denna begränsning skapar följaktligen en viss ovisshet om förekomsten av bortfall eller felkodningar, vilket i sin tur påverkar verklighetsreflektionen av anmälningssstatistiken om de faktiska brotten.

Slutligen är författaren medveten om att ett samhällsfenomen som kriminalitet kan påverkas av många olika variabler, som av olika anledningar inte kan inkluderas i studien. Exempelvis kan olika kriminalpolitiska åtgärder, som kan vara svåra att kvantifiera, agera parallellt med studiens x-variabler, och påverka y-variablerna. Sådana omständigheter skapar en viss problematik i att avgöra den effekt covid-19-pandemin kan ha haft på brottsligheten i Sverige (Trygghetsberedningen 2020). Därför kommer inte följande studie *säkerställa* covid-19-pandemins effekter på brottsligheten i Sverige, men det kan ge läsaren *indikationer* på vad dessa effekter *kan* vara.

5 Resultat

I denna del redovisas primärt resultatet av diagrammen och de statistiska analyserna. I nästkommande del tolkas och analyseras resultatet.

5.1 Deskriptiv statistik

För att kunna studera om förändringar av anmälningsstatistiken förhåller sig till implementationen av covid-19-restriktioner, behöver statistiken först placeras in i ett större sammanhang, där den beskrivs och sammanfattas. I följande del redovisas därför anmälningsstatistiken under en fyraårsperiod för att framhäva utvecklingstrenden av anmälda brott. Dessutom redovisas både en generell översikt av respektive brottskategori samt en detaljerad inblick i brottskategorin, där den bryts upp för att framhäva variationer av olika typer av brott, och var, mot vem samt med vilket vapen brottet anmäls vara begånget. Vid redovisning av statistiken är utgångspunkten år 2020 och 2021 som genomsyrats av covid-19-pandemin. År 2018 och 2019 utgör referenspunkter som pandemiårens värden förhålls till.

5.1.1 Fördelning av samtliga variabler

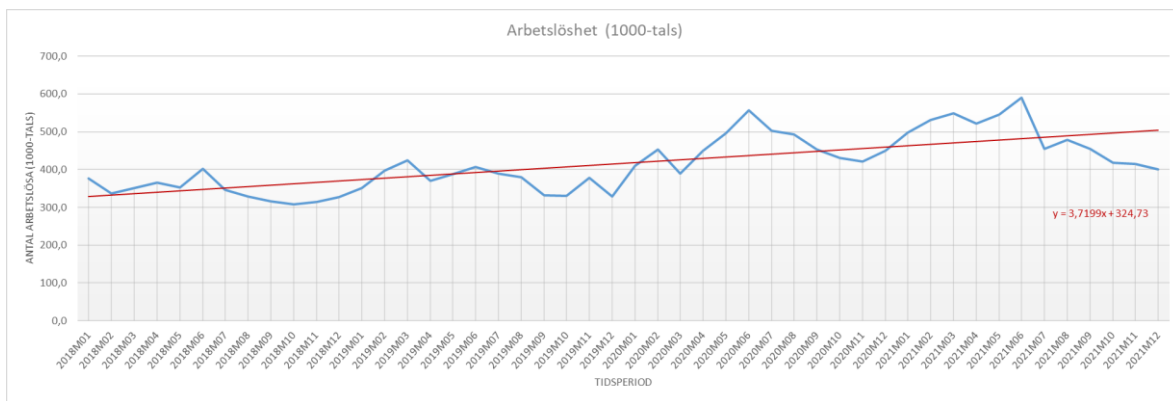
Tabell 3. Fördelning av variablerna

Variabel/ index	Antal observationer: N	Minimum	Maximum	Medelvärde	Standardavvikelse
Arbetslöshet (1000-tals)	48	308,30	590,90	415,87	73,40
Stringency index (SI)	24	0,00	69,44	48,50	21,06
Government response index (GRI)	24	0,27	60,86	46,22	15,95
Containment & health index (CHI)	24	0,31	63,95	46,84	16,37
Economic support index (ESI)	24	0,00	62,50	41,92	19,34
Brott mot narkotikastrafflagen (totalt)	48	7037	11826	9610,71	1081,94
Överlåtelse m.m. (1-3 a §)	48	385	1523	799,19	197,19
Innehav (1-3 a §)	48	3003	5144	4240,40	534,19
Eget bruk (1-3 a §)	48	3459	5639	4523,83	478,94
Framställning (1-3 a §)	48	20	104	47,29	18,35
Misshandel inkl. grov (5, 6 §)	48	5892	7896	6930,40	526,44
Mot barn (0-17 år)	48	1197	2778	2040,52	389,23
Utomhus	48	432	907	668,29	141,75
Obekant med offret	48	170	433	287,52	65,50
Bekant med offret	48	251	532	380,77	89,54
Inomhus	48	660	1946	1372,23	325,94
Obekant med offret	48	43	165	96,17	28,10
Bekant med offret	48	617	1803	1276,06	303,14
Mot vuxna (18+)	48	3881	5810	4889,88	471,53
Utomhus	48	1164	2962	1992,21	468,24
Obekant med offret	48	690	1778	1235,77	281,76
Bekant med offret	48	474	1264	756,44	200,51
Inomhus	48	2635	3282	2897,67	151,50
Obekant med offret	48	474	872	640,46	107,00
Bekant med offret	48	1983	2527	2257,21	122,74

I tabell 3 kan läsaren notera fördelningarna av respektive studerad variabel. Tabellen redovisar (1) antalet observationer (N) inom respektive variabel, dvs. hur många ”fall” en given variabel har; (2) variabelernas minimum och maximum; (3) medelvärdet, som en indikation på centralmättet av variabeln och; (4) standardavvikelsen, som indikation på spridningen av data.

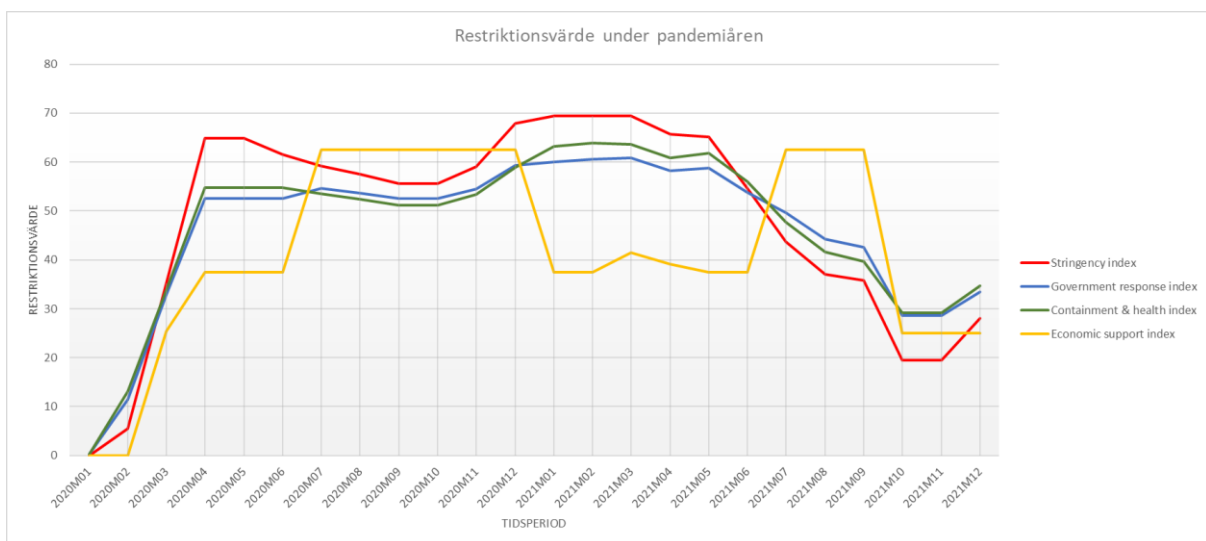
5.1.2 Arbetslöshet och covid-19-restriktionsvärde

Figur 1. Arbetslöshet 2018–2021 (SCB 2022a, 2022b)

Vid en överblick av arbetslösheten 2018 till 2021 noteras huvudsakligen en markant ökning under 2020, vilket förekommer parallellt med pandemiutbrottet. Vid en uppdelning av tidsperioden i två tidsdimensioner (se bilaga 3), före och under pandemin, noteras att arbetslösheten stagnerat för respektive tidsperiod.

Figur 2. Restriktionsvärdena under pandemiåren (OxCGRT 2022)

I figur 2 redovisas restriktionsvärdena under pandemiåren. I januari 2020 innehade samtliga restriktionsindex ett värde på drygt 0, då det första fallet av covid-19 i Sverige bekräftades den 31 januari 2020 (Folkhälsomyndigheten 2020a, 2022). Från februari till mars 2020 ökade restriktionsindexen markant, där först rekommendationer och begränsningar för personer som befunnit sig i smittdrabbade områden fastställdes. Exempelvis uppmanades de med luftvägssymtom att söka sjukvård och senare att sätta sig i en 14-dagarskarantän och undvika social kontakt (Folkhälsomyndigheten 2020b, 2020c, 2022). Då dessa åtgärder inte begränsade smittspridningen i Sverige uppmanade Folkhälsomyndigheten, alla som hade förkylnings- eller influensaliknande symtom att stanna hemma (Folkhälsomyndigheten 2020d, 2022). Vidare infördes restriktioner för socialt umgänge, utbildning (distansutbildning), utelivsaktiviteter och kollektivtrafiken, etc. (Folkhälsomyndigheten 2022). Dessutom implementerades ett tillfälligt inreseförbud för vissa utländska medborgare (Justitiedepartementet 2022).

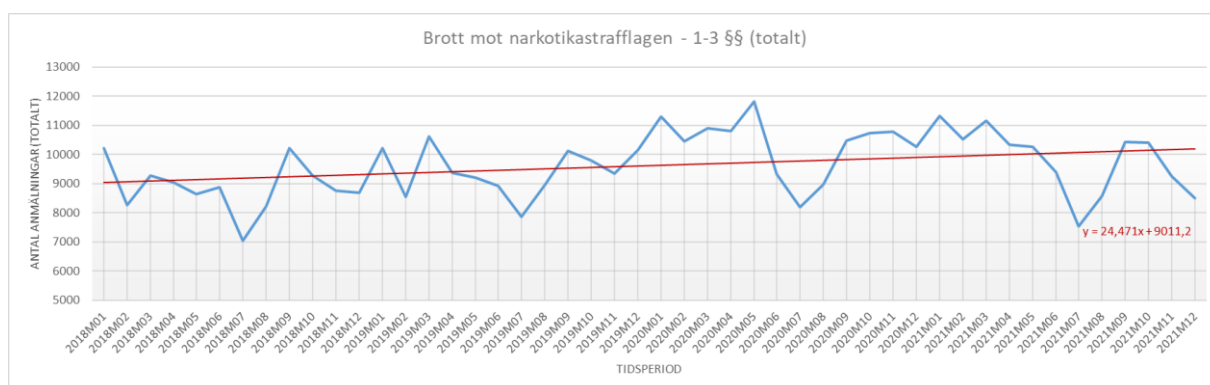
Under sommarmånaderna till slutet av 2020, lättades vissa restriktioner, som distansundervisning och inrikesresor (Folkhälsomyndigheten 2022), medan andra implementerades eller utvidgades såsom utökad social distansering vid serveringsställen (Folkhälsomyndigheten 2020e, 2022). I juli 2020 utökades det ekonomiska statliga stödet (ESI) gällande sjukpenning och smittbärappenning (Folkhälsomyndigheten 2022; SFS 2020:582). Samma månad rekommenderades de som kunde, att fortsätta arbeta hemifrån (Folkhälsomyndigheten 2020f, 2022).

I början av 2021 ökade restriktionerna igen då utökade förhållningsregler för social distansering i butiker, gym, idrottsanläggningar och köpcentrum, implementerades. Dessutom infördes straffrättsliga åtgärder, såsom böter eller nedstängning av verksamhet, för verksamheter som bröt mot förhållningsreglerna (Folkhälsomyndigheten 2021a, 2022). I april beslutades det att gymnasieundervisning kunde återgå till att vara på plats, och i maj gjordes en liknande bedömning för vuxenutbildningen (Folkhälsomyndigheten 2022).

Efter maj 2021 minskades restriktionsvärdena till november 2021, då många restriktioner släpptes eller blev mindre strikta. Exempelvis togs föreskrifter, råd och rekommendationer bort mot verksamheter (Folkhälsomyndigheten 2021b), samt rådet om "allas ansvar" (Folkhälsomyndigheten 2021c). Däremot infördes det allmänna råd om social distansering för ovaccinerade vuxna (ibid.), samt krav på vaccinationsbevis vid allmänna sammankomster (Folkhälsomyndigheten 2022). I december 2021 noterades en svag uppåtgång av restriktionsvärdena, förmodligen för att motverka smittspridningen av omikronvarianten (ibid.).

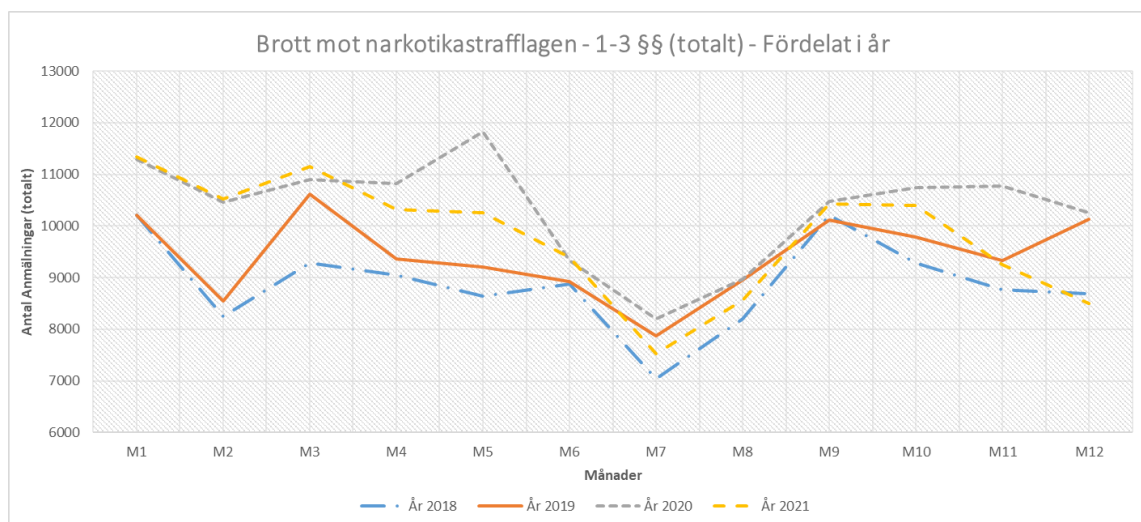
5.1.3 Narkotikabrott

Figur 3. Narkotikabrottsligheten 2018–2021 (Brå u.å.b)

I figur 3 illustreras den totala anmälningfrekvensen för narkotikabrott av 1–3 §§ narkotikastrafflagen (SFS 1968:64), från januari 2018 till december 2021. Diagrammet innehåller en linjär trendlinje, som visar på en svagt uppåtgående trend av anmälningfrekvensen på drygt 24,5 enheter per månad. Trendlinjen visar därmed på att anmälda narkotikabrott generellt har ökat sedan 2018. Emellertid visar en uppdelning av tidsperioden i två tidsdimensioner (se bilaga 4) att narkotikaanmälningfrekvensen ökat mellan 2018 och 2019, men minskat markant mellan 2020 och 2021.

Figur 4. Narkotikabrott fördelade månadsvis per år (Brå u.å.b)

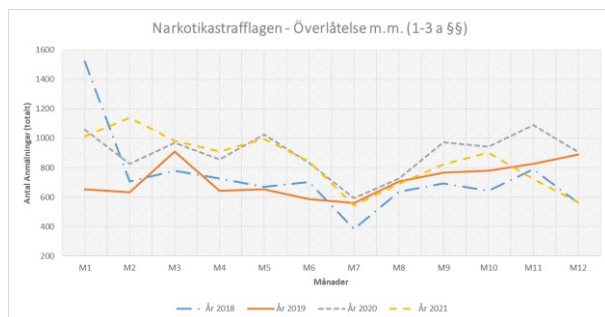
Vid studerandet av narkotikaanmälningar per månad för respektive år, noteras anmälningsskillnader. I figur 4 finner läsaren att anmälda narkotikabrott efterföljer säsongstrender, där de i januari befinner sig vid ett relativt högt värde, med en tillfällig nedåtgång i februari, för att sedan öka i mars. Sedan förekommer en generell nedåtgång av

anmälda narkotikabrott till juli månad som har det lägsta antalet anmälda narkotikabrott för vardera år. Därefter ökar anmälningarna till och med september månad, för att slutligen gå åt olika håll mellan de respektive åren.

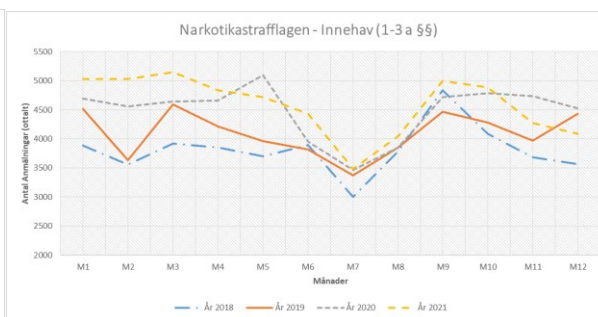
Emellertid visar de olika åren skillnader i anmälningsfrekvensen. Inledningsvis har år 2020 och 2021 ett högre antal narkotikaanmälningar jämfört med de två föregående åren. I maj 2020 kan en *säsongtrendsskillnad* noteras där antalet anmälda narkotikabrott ökar till drygt 11 800 anmälningar, vilket skiljer sig mot de andra åren som har haft en nedåtgående trend sedan mars månad. Slutligen har de sistkommande tre månaderna för respektive år relativt olika trender.

5.1.3.1 Delkategorier av narkotikabrott

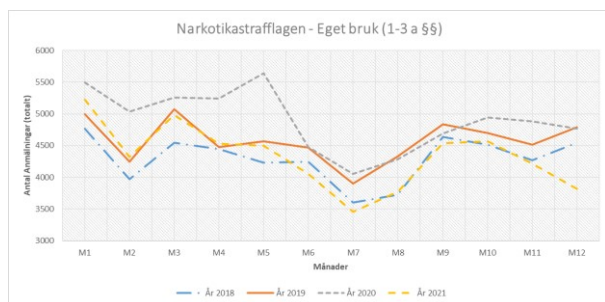
Figur 4.1. Överlåtelse (Brå u.å.b)

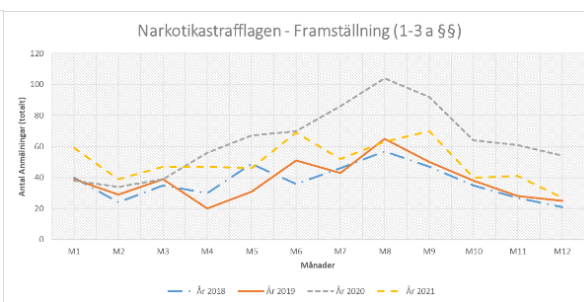
Figur 4.2. Innehav (ibid.)

Figur 4.3. Eget bruk (ibid.)

Figur 4.4. Framställning (ibid.)

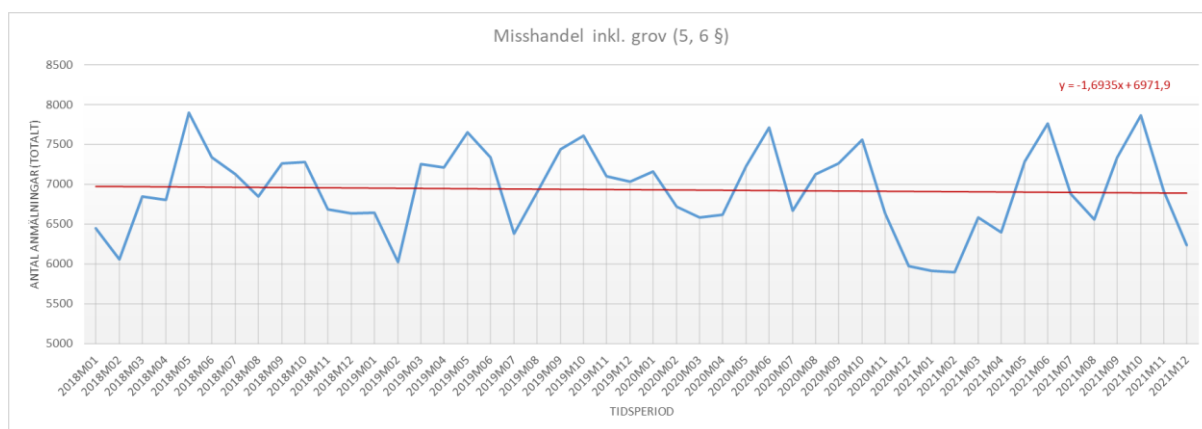
Ovanstående diagram (figur 4.1–4.4) visar på utvecklingstrenden i anmälningar av narkotikabrotten *överlåtelse*, *innehav*, *eget bruk* och *framställning*. I diagrammen noteras liknande säsongstrender som i den tidigare översiktliga bilden av anmälda narkotikabrott (figur 4), med ett visst undantag gällande *framställning av narkotika*. Samma spikning av värde för år 2020 kan noteras vid maj månad för respektive diagram, förutom i figur 4.4 där värdet år 2020 ökar kontinuerligt till september månad, i stället för att gå ner till och med juli månad. Denna förekomst skiljer sig även mot de andra åren i samma diagram.

För de flesta kategorierna innehar år 2020 och 2021 ett narkotikaanmälningvärde som är högre än de två föregående åren. Emellertid för *eget bruk* (figur 4.3) innehar år 2021 ett initialt liknande värde som år 2019, för att sedan gå ner i anmälningar till värdet år 2018. Detta skiljer sig mot de andra narkotikabrotten där värdet 2021 ligger markant/minimalt högre än värdet 2018 och 2019. År 2021 har generellt fler anmälningar gjorts avseende *innehav av narkotika* (figur 4.2) jämfört med resterande år, där den även överträffar värdet 2020 som i de andra diagrammen tenderar att vara högre än 2021.

Den sista intressanta aspekten av ovanstående diagram gäller figur 4.1 (*överlåtelse*), där januari 2018 innehade en markant skillnad av anmälda *överlåtelse av narkotika* fall, med drygt 1500 fall, jämfört med 2020 som innehade 1060 anmälda fall. Vid en eftersökning gällande vad denna drastiska skillnad kan bero på, noterade Brå (2019) att märkbara förändringar kan ha påverkats av enstaka ärenden som omfattat ett flertal brott. Exempelvis framhävs det att region Nord och region Syd i varsitt enskilt ärende rapporterade in 120 respektive 650 brott avseende *överlåtelse av narkotika* (ibid, ss. 47–48). Dock kunde författaren inte finna om dessa enstaka ärenden registrerades in i januari 2018, eller någon annan månad under 2018.

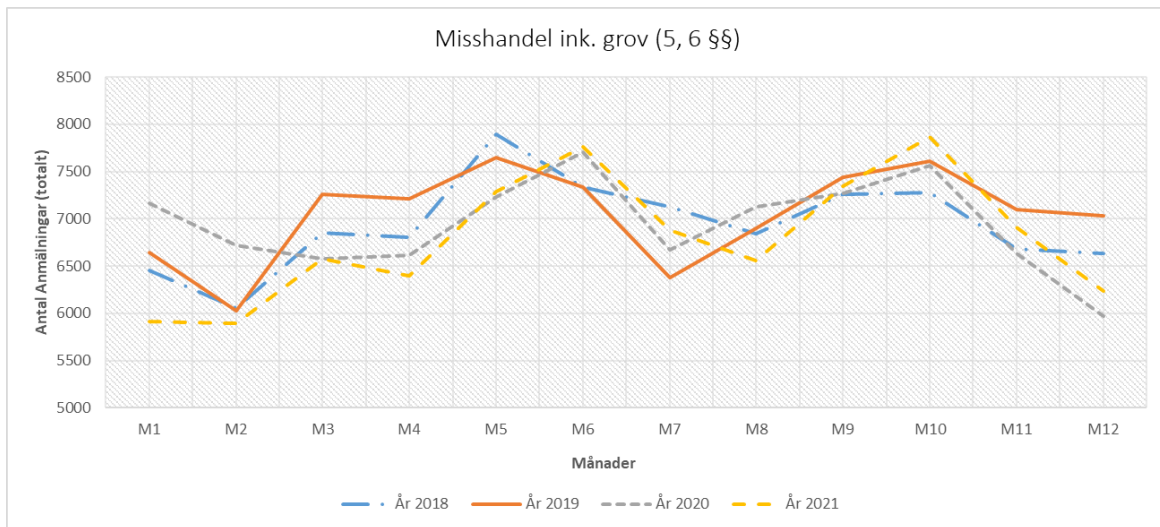
5.1.4 Misshandel, inkl. grov

Figur 5. Misshandelsbrott 2018–2021 (Brå u.å.b)

I figur 5 illustreras misshandelsanmälningstrenden under den studerade perioden. Enligt diagrammet förekommer det en svagt nedåtgående utvecklingstrend på ca. -1,7 enheter per månad. När misshandelsanmälningarna delas upp i två tidsperioder (se bilaga 3) noteras dock generella skillnader. Exempelvis förekommer en relativ ökning av misshandelsanmälningar mellan 2018 och 2019, men en minimal minskning av trenden mellan 2020 och 2021.

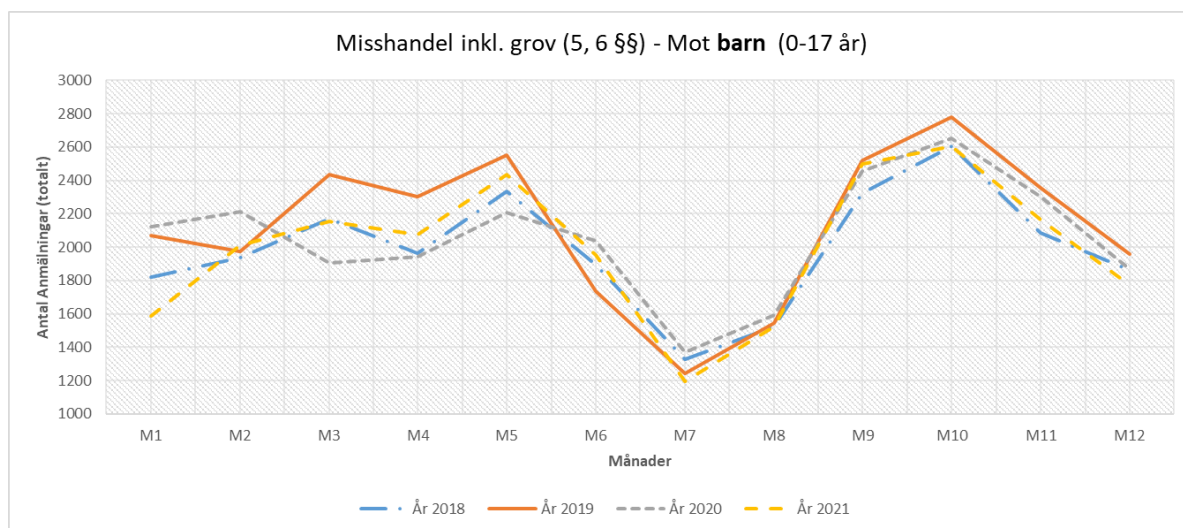
Figur 6. Misshandelsbrott fördelade månadsvis per år (Brå u.å.b)

I figur 6 illustreras anmälda misshandelsfall månadsvis för respektive år. I diagrammet kan till viss del liknande säsongstrender observeras. De flesta åren tenderar att ha en viss nedåtgående trend från januari till februari, för att sedan gå upp i mars och plana ut vid april. Därefter ökar de anmälda misshandelsbrotten i maj/juni, för att sedan gå ner i juli. Slutligen ökar de anmälda misshandelsfallen till och med oktober månad, för att därefter gå ner igen. Emellertid finns det skillnader mellan respektive år. År 2020 har inledningsvis en relativt hög andel anmälda misshandelsbrott i januari och februari, vilket kan ses förhålla sig till 2019 års anmälda brott för november och december månad. Dock förekommer *ingen* exponentiell ökning av misshandelsfallen i mars månad, som det gjort för de andra åren. Därefter efterföljer 2020 trenden av resterande år, till och med oktober månad, där den därefter stört dyker och leder in i 2021 års initialt låga antal anmälningar. År 2021 följer därefter säsongstrenden men innehar ett lägre antal anmälningar jämfört med 2018 och 2019, till och med maj månad. I oktober månad når antalet anmälningar för 2021 sin höjdpunkt på 7868 fall, för att därefter störtdyka till 6235 fall i december månad.

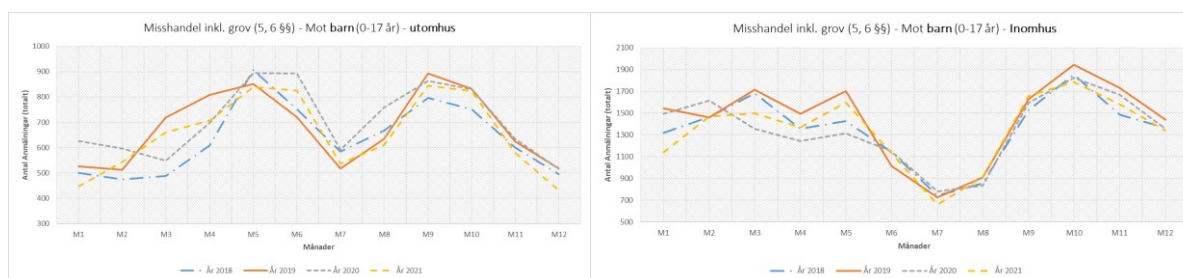
5.1.4.1 Misshandel mot barn (0–17 år)

Figur 7. Misshandel mot barn (Brå u.å.b)

Figur 7.1. Barnmisshandel utomhus (ibid.)

Figur 7.2. Barnmisshandel inomhus (ibid.)

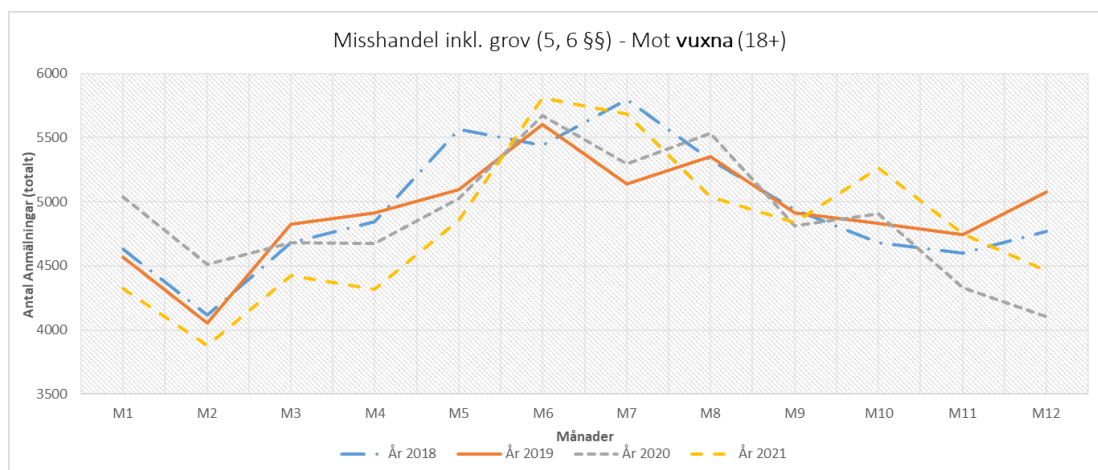
Vid en djupare inblick av brottskategorin misshandel gällande anmälda misshandelsfall mot barn under 18 år (figur 7), noteras den enda betydande utvecklingsförändringen vara i mars 2020. Inledningsvis har år 2020 en relativt stor anmälningsfrekvens, som i stället för att efterfölja säsongstrenden och öka vid mars, minskas till ett lågt värde jämfört med resterande år i diagrammet. Detta verkar också resultera i en viss trendskillnad i april 2020. Efter denna avvikelse, följer samtliga år liknande säsongstrender. För misshandelsanmälningar mot barn utomhus (figur 7.1) respektive inomhus (figur 7.2), verkar avvikelsen i mars främst bero på minskade misshandelsanmälningar inomhus, jämfört med resterande år. Denna avvikelse för inomhusanmälningarna sträcker sig dessutom till maj månad.

Vid avläsningen av relationen mellan offer och förövare i förhållande till misshandelsfall utomhus (se bilaga 6 & 7), noteras ingen markant skillnad i pandemiårens anmälningsfrekvens, jämfört med tidigare år. För misshandelsfall inomhus gällande obekanta förövare (bilaga 8) noteras däremot tydliga trendskillnader mellan pandemiåren och resterande år. Både 2020 och 2021 har generellt färre anmälningar jämfört med de andra åren. En tydlig nedåtgående trend

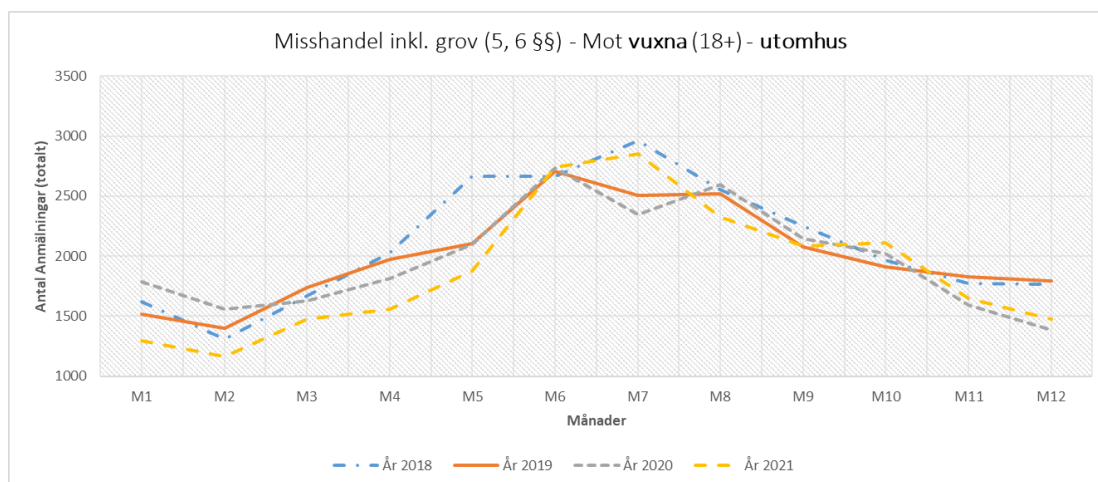
noteras för år 2020 vid införandet av restriktioner. Även avseende bekanta förövare (bilaga 9) noteras en temporär nedgång från mars till april år 2020. Därefter följer år 2020 resterande års trender.

5.1.4.2 Misshandel mot vuxna (18+)

Figur 8. Misshandel mot vuxna (Brå u.å.b)

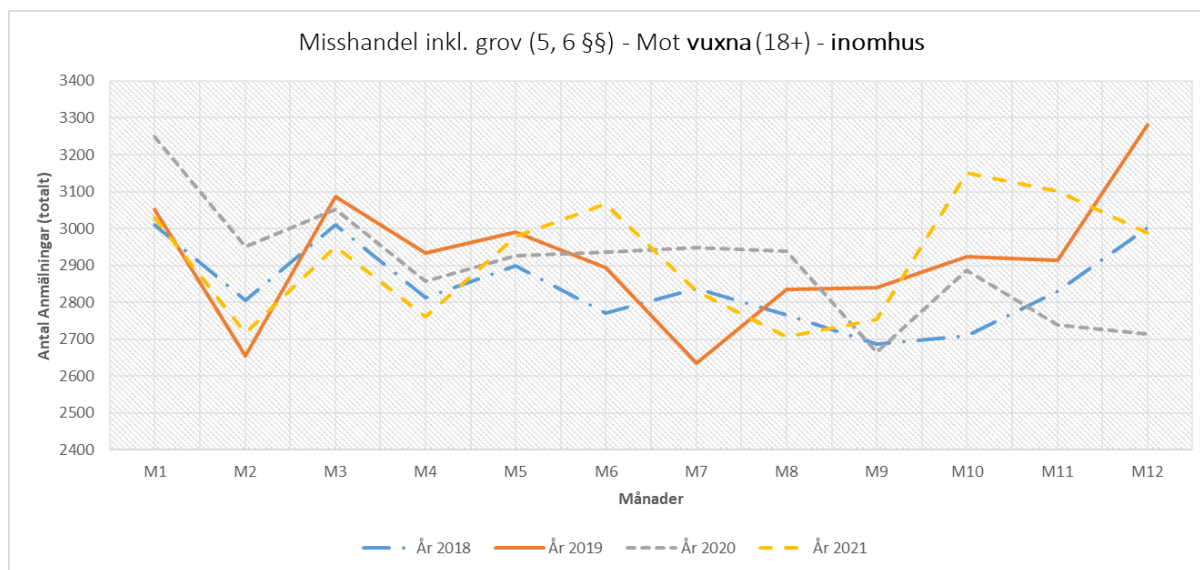
Figur 8.1. Misshandel vuxna utomhus (ibid.)

Avseende misshandelsanmälningar mot vuxna (figur 8), noteras liknande trender som vid den generella misshandelsskildringen (figur 6). Emellertid förekommer det skillnader mellan misshandelsanmälningar av misshandel utomhus och inomhus. För *misshandel utomhus* (figur 8.1) har de initiala månaderna i 2021 färre anmälningar jämfört med resterande år. Dock planar 2021 års trend under resten av året. För 2020 års misshandelsanmälningar förekommer det inga märkbara förändringar av utvecklingstenden, förutom vid slutet av året där 2020 och 2021 innehar en nedåtgående trend jämfört med 2018 och 2019 som i stället planar ut.

När det gäller offrets bekantskap med förövaren (bilaga 10 & 11), observeras inga märkbara förändringar av utvecklingstrenden gällande *bekanta* förövare under pandemiåren jämfört med tidigare år. För anmälningstrenden av de *obekanta* förövare observeras en lägre anmälningstatistik mellan januari och maj 2021, och ett lägre värde i april 2020. Därefter efterföljer pandemiåren liknande värden som tidigare år.

Figur 8.2. Misshandel vuxna inomhus (Brå u.å.b)

Vid studerandet av misshandelsanmälningar *inomhus* (figur 8.2) noteras ett flertal intressanta aspekter, såsom en stagnation av anmälningar för år 2020 mellan maj och augusti, vilket kontrasterar med de andra årens utvecklingstrender. Vidare noteras anmälningstrenderna år 2020 och 2021 ha en nedåtgående riktning i december månad jämfört med tidigare års uppåtgående trend. Slutligen noteras 2021 ha två märkbara ökningar vid juni och oktober månad.

En intressant aspekt att nämna är att *misshandelsfall inomhus*, både 2020 och 2021, har haft en minskning av anmälningar avseende *obekanta* förövare (bilaga 12), men en ökning av anmälningar avseende *bekanta* förövare (bilaga 13), jämfört med tidigare år. Emellertid verkar misshandelsfallen inomhus av obekant förövare i slutet av 2021 jämna ut sig med anmälningvärdena före pandemin.

5.2 Sambandet mellan brottskategorier, arbetslöshet och restriktionsindex: bivariata analyser

Tabell 4. Korrelationsmatris över studerade variabler

Korrelationsmatris	Arbetslöshet	Stringency index	Government response index	Containment and health index	Economic support index
Arbetslöshet	1,00	0,61**	0,60*	0,64**	0,15
Stringency index	0,61**	1,00	0,97**	0,98**	0,59*
Government response index	0,60**	0,97**	1,00	0,99**	0,71*
Containment and health index	0,64**	0,98**	0,99**	1,00	0,63*
Economic support index	0,15	0,59*	0,71*	0,63*	1,00
Narkotikabrottslighet	-0,06	0,12	-0,04	0,01	-0,32
Nark- överlåtelse	0,11	0,26	0,11	0,16	-0,20
Nark- innehav	0,02	0,14	0,05	0,10	-0,26
Nark- eget bruk	-0,18	0,03	-0,17	-0,13	-0,37
Nark- framställning	0,31	0,44*	0,47*	0,40	0,69**
Misshandel inkl. grov	0,11	-0,24	-0,20	-0,22	-0,02
Misshandel mot barn (0 - 17)	-0,13	-0,13	-0,16	-0,14	-0,20
Misshandel utomhus 0-17	0,35	0,17	0,17	0,16	0,17
- obekant	0,48*	0,24	0,25	0,22	0,29
- bekant	0,21	0,11	0,09	0,09	0,07
Misshandel inomhus 0-17	-0,31	-0,24	-0,27	-0,25	-0,32
- obekant	-0,57**	-0,53**	-0,57**	-0,56**	-0,43*
- bekant	-0,29	-0,21	-0,24	-0,22	-0,30
Misshandel mot vuxna (18+)	0,21	-0,17	-0,10	-0,13	0,13
Misshandel utomhus 18+	0,27	-0,01	0,02	0,02	0,36
- obekant	0,16	-0,11	-0,01	-0,07	0,34
- bekant	0,43*	0,15	0,21	0,18	0,37
Misshandel inomhus 18+	-0,13	-0,51*	-0,57**	-0,52**	-0,70**
- obekant	-0,62**	-0,87**	-0,86**	-0,85**	-0,61**
- bekant	0,46*	0,19	0,08	0,15	-0,35

* Korrelationen är signifikant på 0,05 nivå (* $p \leq 0,05$)

** Korrelationen är signifikant på 0,01 nivå (** $p \leq 0,01$)

I ovanstående korrelationsmatris redovisas korrelationerna mellan de olika variablerna. De grönkodade cellerna visar på relativt starka korrelationer ($r \geq \pm 0,4$) mellan variablerna. De gulkodade cellerna illustrerar medelstarka korrelationer ($r = \pm 0,3 \leq r < \pm 0,4$). De ljusblå cellerna framhäver svaga korrelationer ($r \geq \pm 0,2$). Resterande celler utan färgkodning visar marginella samband ($r < \pm 0,2$).

Utifrån korrelationsmatrisen observeras *Stringency index (SI)*, *Government response index (GRI)* och *Containment & health index (CHI)* ha väldigt starka samband med varandra, vilket gör att samtliga index inte behöver tas med. Hädanefter utesluts därmed *GRI* och *CHI*. *CHI* utesluts då den har minst antal korrelationer till y-variablerna jämfört med resterande index. *GRI* utesluts dels då den inte innehar markanta skillnader från de kvarvarande indexen, dels då *GRI* innehar samma variabler som *SI* och *ESI* tillsammans. Eftersom författaren eftersträvade att särskilja *SI* och *ESI* togs således *GRI* bort.

Vidare noteras flera beroende variabler ha marginella korrelationer till de oberoende variablerna, alternativt kan de förklaras bättre av delkategorierna. Av denna anledning läggs ett större fokus på delkategorierna med framträdande korrelationer. De y-variabler med framträdande korrelationer i förhållande till två eller fler oberoende variabler inkluderas vidare i en multipel regressionsanalys (MRA). Dessa variabler redovisas i *tabell 5*. Redovisning och tolkning av korrelationsmatrisen görs efter MRA och under ”*Tolkning och analys*”.

Tabell 5. Inkluderade MRA variabler

Inkluderade variabler	Förkortningar av variabelnamnen
- Arbetslöshet	N/A
- Stringency Index	SI
- Economic Support Index	ESI
- Narkotikabrottslighet - framställning	Framställningsnarkotikabrott
- Misshandel mot barn (0-17) utomhus obekant	MissBarnUtomhusObekant
- Misshandel mot barn (0-17) inomhus obekant	MissBarnInomhusObekant
- Misshandel mot barn (0-17) inomhus bekant	MissBarnInomhusBekant
- Misshandel mot vuxna (18+) utomhus bekant	MissVuxnaUtomhusBekant
- Misshandel mot vuxna (18+) inomhus obekant	MissVuxnaInomhusObekant
- Misshandel mot vuxna (18+) inomhus bekant	MissVuxnaInomhusBekant

5.3 Multipel regressionsanalys

De multivariata analyserna har genomförts för att studera i vilken omfattning x-variablerna kan förklara en förändring av y-variablerna. Dessutom avsågs det även att studera om tidigare noterade korrelationer innehar liknande samband, vid införandet av andra oberoende variabler och kontrollvariabler, eller om sambanden/förhållandena brister.

Tabell 6. Multipel regressionsanalys

Multipel regressionsanalys - Sammanställning av information från samtliga MRA - Standardized coefficient (Beta)							
	Nark* framställning	MissBarnUtomhusObekant	MissBarnInomhusObekant	MissBarnInomhusBekant	MissVuxnaUtomhusBekant	MissVuxnaInomhusObekant	MissVuxnaInomhusBekant
Arbetslöshet	0,455*	0,785**	-0,509*	-0,438	0,387	-0,258	0,53**
Stringency index (SI)	-0,45*	-0,621*	-0,006	0,357	N/A	-0,537**	N/A
Economic Support Index (ESI)	0,99**	0,615*	-0,356	-0,49	0,337	-0,29*	-0,393*
Månader (kontrollvariabel)	-0,468**	-0,344	0,024	0,204	-0,127	0,169	-0,19
Intercept	-22,619	-95,921	213,768	2337,732	30,453	1018,158	1951,32
N	24	24	24	24	24	24	24
R ²	0,732	0,464	0,444	0,21	0,296	0,828	0,429
Adjusted R ²	0,675	0,351	0,327	0,044	0,191	0,792	0,343
Autokorrelation (Durbin-Watson)	1,518	1,242	1,556	1,388	1,284	2,172	2,521
Högsta VIF-värdet	SI = 2,950	SI = 2,950	SI = 2,950	SI = 2,950	SI = 2,950	SI = 2,950	SI = 2,950

*p≤0,05

**p≤0,01

I tabell 6 redovisas den multipla regressionsanalysen mellan de tre x-variablerna, kontrollvariabeln ”månader” (x-variabel) och de sju y-variabler, som tidigare redovisades i tabell 5. I tabellen presenteras den standardiserade betakoefficienten (betavärde), värdet när x är 0 (intercept), antal observationer (N), determinationskoefficienten (R²), den justerade R², autokorrelation (Durbin-Watson) och det högsta VIF-värdet. Tabell 6 är sammanställd från *modell 6* av de samtliga genomförda MRA (se tabell 7–13).

I tabell 6 noteras samtliga MRA styras i olika grader av autokorrelation, vilket utgör ett problem som diskuteras vidare under ”*problematik*”. Dessutom innehar MRA-modellerna en

viss *multikollinearitet*, där exempelvis SI har högst VIF-värden för samtliga modeller. Förekomsten av multikollinearitet kan utgöra en faktor till att SI-betakoefficient ändrar riktning ifrån korrelationskoefficient, från att vara positiv till att bli negativ och vice versa (Jfr. Djurfelt, Larsson & Stjärnhagen 2018, ss. 364–366). I ovanstående tabell, och efterkommande MRA-tabeller har vissa SI-betavärden röda celler, vilket indikerar förhållanden där multikollinearitet *kan* ha ändrat riktning på SI-betakoefficient. På grund av potentiella felaktiga betavärden kommer SI inte att diskuteras, i dessa MRA-modeller.

5.3.1 Redovisning av MRA

Tabell 7. MRA – framställningsnarkotikabrott

Framställningsnarkotikabrott - Standardized coefficient (Beta)						
	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
Arbetslöshet	0,311				0,327	0,455
Stringency index (SI)		0,436			-0,223	-0,45
Economic Support Index (ESI)			0,694		0,775	0,99
Månader (kontrollvariabel)				-0,212		-0,468
Intercept	6,22	37,793	28,311	64,011	-18,574	-22,619
N	24	24	24	24	24	24
R ²	0,097	0,19	0,481	0,045	0,542	0,732
Adjusted R ²	0,056	0,153	0,458	0,002	0,474	0,675

I MRA (tabell 7) noterades de oberoende variablerna kunna förklara 73,2% (R²) av fördelningen av *framställningsnarkotikabrotten*. Av samtliga x-variabler innehar ESI högst betavärde på 0,99, vilket indikerar att en ökad ekonomisk statligt stöd lett till en ökning av anmälningar av framställningsnarkotikabrott.

Tabell 8. MRA – Misshandel mot barn utomhus obekant

Misshandel mot barn (0-17) utomhus obekant - Standardized coefficient (Beta)						
	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
Arbetslöshet	0,485				0,691	0,785
Stringency index (SI)		0,238			-0,454	-0,621
Economic Support Index (ESI)			0,295		0,457	0,615
Månader (kontrollvariabel)				-0,145		-0,344
Intercept	22,278	250,422	244,729	301,337	-86,03	-95,921
N	24	24	24	24	24	24
R ²	0,235	0,057	0,087	0,021	0,362	0,464
Adjusted R ²	0,2	0,014	0,045	-0,023	0,266	0,351

Tabell 9. MRA – Misshandel mot vuxna utomhus bekant

Misshandel mot vuxna (18+) utomhus bekant - Standardized coefficient (Beta)						
	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
Arbetslöshet	0,433				0,385	0,387
Stringency index (SI)		N/A			N/A	N/A
Economic Support Index (ESI)			0,369		0,31	0,337
Månader (kontrollvariabel)				-0,036		-0,127
Intercept	51,192		591,262	751,696	2,814	30,453
N	24		24	24	24	24
R ²	0,187		0,136	0,001	0,281	0,296
Adjusted R ²	0,15		0,097	-0,044	0,212	0,191

I tabell 8 noteras de oberoende variablerna kunna förklara 46,4% av fördelningen i variabeln *MissBarnUtomhusObekant*. Av samtliga variabler innehar arbetslösheten högst betavärde på 0,785. Dock har ESI relativt höga betavärden i förhållande till arbetslösheten. För variabeln *MissVuxnaUtomhusBekant* (tabell 9) kan x-variablerna förklara 29,6% av den totala variansen. Även i denna tabell har arbetslösheten högst betavärde på 0,387, med ESI relativt nära inpå med betavärde 0,337.

Tabell 10. MRA – Misshandel mot barn inomhus obekant

Misshandel mot barn (0-17) inomhus obekant - Standardized coefficient (Beta)						
	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
Arbetslöshet	-0,567				-0,503	-0,509
Stringency index (SI)		-0,529			-0,018	-0,006
Economic Support Index (ESI)			-0,433		-0,345	-0,356
Månader (kontrollvariabel)				-0,076		0,024
Intercept	207,597	117,087	110,149	90,192	213,493	213,768
N	24	24	24	24	24	24
R ²	0,322	0,28	0,188	0,006	0,444	0,444
Adjusted R ²	0,291	0,247	0,151	-0,039	0,36	0,327

Tabell 11. MRA – Misshandel mot vuxna inomhus obekant

Misshandel mot vuxna (18+) inomhus obekant - Standardized coefficient (Beta)						
	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
Arbetslöshet	-0,623				-0,212	-0,258
Stringency index (SI)		-0,875			-0,619	-0,537
Economic Support Index (ESI)			-0,612		-0,212	-0,29
Månader (kontrollvariabel)				0,119		0,169
Intercept	1193,187	819,22	742	569,054	1009,508	1018,158
N	24	24	24	24	24	24
R ²	0,388	0,765	0,375	0,014	0,804	0,828
Adjusted R ²	0,36	0,754	0,347	-0,031	0,774	0,792

Utifrån tabell 10, kan x-variablerna förklara 44,4% av fördelningen (R^2) i *MissBarnInomhusObekant*. Av x-variablerna påverkar arbetslösheten i störst grad y-variabeln, med ett betavärde på -0,509. En intressant förekomst i MRA är att SI som innehade ett högt korrelationsvärde (-0,53) och liknande värde som arbetslöshetsvariabeln, får ett nollbetavärde i MRA. I MRA på variabeln *MissVuxnaInomhusObekant* (tabell 11) är förklaringskraften (R^2) av x-variablerna i MRA på 82,8%. Av x-variablerna påverkar SI i störst grad fördelningar av y-variabeln, med ett betavärde på -0,537.

Tabell 12. MRA – Misshandel mot barn inomhus bekant

Misshandel mot barn (0-17) inomhus bekant - Standardized coefficient (Beta)						
	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
Arbetslöshet	-0,285				-0,382	-0,438
Stringency index (SI)		-0,209			0,259	0,357
Economic Support Index (ESI)			-0,301		-0,396	-0,49
Månader (kontrollvariabel)				0,061		0,204
Intercept	1987,169	1403,922	1454,96	1228,971	2310,177	2337,732
N	24	24	24	24	24	24
R^2	0,082	0,044	0,091	0,004	0,174	0,21
Adjusted R^2	0,04	0	0,05	-0,042	0,05	0,044

Tabell 13. MRA – Misshandel mot vuxna inomhus bekant

Misshandel mot vuxna (18+) inomhus bekant - Standardized coefficient (Beta)						
	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
Arbetslöshet	0,459				0,527	0,53
Stringency index (SI)		N/A			N/A	N/A
Economic Support Index (ESI)			-0,352		-0,434	-0,393
Månader (kontrollvariabel)				-0,248		-0,19
Intercept	1886,819		2403,812	2368,134	1926,909	1951,32
N	24		24	24	24	24
R^2	0,211		0,124	0,062	0,395	0,429
Adjusted R^2	0,175		0,084	0,019	0,337	0,343

För variabeln *MissBarnInomhusBekant* (tabell 12) ligger den multipla regressionsanalysens förklaringskraft på ett lågt värde av 21%. ESI har störst betavärde på -0,49, med arbetslöshet i ett närliggande värde på -0,438. För *MissVuxnaInomhusBekant* (tabell 13) variabeln visar MRA på att modellen kan förklara 42,9% av fördelningen i y-variabeln. Av x-variablerna framställs arbetslöshet med betavärde 0,53, i störst grad påverkat y-variabelns fördelning. Emellertid agerar ESI i relativ nära motsättning till arbetslöshet med ett negativt betavärde på -0,393.

6 Tolkning och analys av resultatet

I denna rapport har studerade brottskategorier redovisats på tre olika sätt: (1) utvecklingstrender, (2) korrelationsmatris och (3) MRA. Avsikten med denna del är att sammanställa, tolka och analysera det som framkommit i tidigare delar, med hjälp av rutinaktivitetsteorin.

I studien har både tillfälliga och generella skillnader noterats i anmälningarna. De tillfälliga skillnaderna har bestått av tillfälliga förändringar av antalet anmälda brott samt trendskillnader av utvecklingstrenderna i jämförelse med tidigare år. För flertalet av brottskategorierna noteras sådana tillfälliga förändringar runt pandemins början och vid implementationen av restriktionerna, dvs. från februari till och med juli 2020.

6.1 Förståelse av narkotikabrottsligheten (1–3§§)

Vid illustrationen av narkotikabrott i figur 4–4.4 noterades relativt tydliga skillnader i antalet anmälda fall mellan pandemiåren jämfört med de tidigare åren. Vid en överblick av brottskategorin noteras narkotikaanmälningarna har ökat sedan 2018 (figur 3), vilket skapar en initial uppfattning av att pandemiåren bidragit till denna ökning. När den studerade perioden emellertid delas upp i två tidsdimensioner (bilaga 4), framställs i stället en motsatt bild. Den ökade utvecklingstrenden i figur 3, verkar vara en konsekvens av den ökade narkotikaanmälningsfrekvensen mellan 2018 och 2019, än under pandemiåren (bilaga 4). Pandemiåren visar i stället på en nedåtgående utvecklingstrend som innehar initialt höga anmälningsvärden, på grund av tidigare års anmälningar. Denna förekomst noteras också i figur 4–4.4 där år 2020 tenderar att ha betydligt högre värden än tidigare år. Även år 2021 har relativt höga anmälningsvärden, som dock tenderar att normeras i slutet av året, när restriktionsvärdena och pandemin avtar.

Vid avläsningen av korrelationsmatrisen (Tabell 4) noterades få märkbara korrelationer mellan de oberoende variablerna till delkategorierna av narkotikabrottslighet. Endast ESI innehade generellt negativa korrelationer till de flesta narkotikabrotten, vilket indikerar att när ekonomiskt statligt stöd implementerades och utvidgades, minskades narkotikaanmälningarna, och vice versa. Ett sådant förhållande skulle kunna förstås i att ESI agerar emot de ekonomiska problemen av pandemin, genom att motverka ekonomiskt grundade psykiska problem av ekonomisk stress (Malby & Davis 2012; Viseu et al. 2018). Sådana psykiska problem (psykisk ohälsa) utgör (risk)faktorer för narkotikabruk (Clayton 1992), vilket skulle kunna bidra till ökad narkotikabrottsfrekvens. Emellertid noterades ingen märkbar korrelation mellan

narkotikabrotten (exkl. framställning) och arbetslöshet, som utgör en indikator på ekonomiska problem. Denna korrelationsavsaknad kan grunda sig i att ESI antingen motverkar de potentiellt negativa effekterna av arbetslöshet, eller att korrelationen mellan ESI och narkotikaanmälningar inte reflekterar ett faktiskt orsakssamband. Vid en inblick i diagrammen (figur 4–4.4) noteras narkotikaanmälningarna vara fler under pandemiåren (primärt 2020), jämfört med tidigare år. Detta kontrasterar mot det korrelationen av ESI vid första anblicken framhäver. Vid en ytterligare inblick av ESI utvecklingstrender under pandemiåren (figur 2) i förhållande till säsongstrenderna av narkotikabrotten (figur 4), noteras en ökning av ESI sammanfalla med säsongstrender där narkotikaanmälningarna är låga, t.ex. under juli månad, och vice versa. Detta *indikerar* på att korrelationen utgör skensamband.

Parallellt med ESI, implementerades andra åtgärder (t.ex. SI), som påverkat individens rutinaktiviteter (Folkhälsomyndigheten 2022). Trots att dessa åtgärder (SI) *kan* ha bidragit till en viss förändring av rutinaktiviteter som tidigare varit till förmån för narkotikabruk, t.ex. begränsat det sociala umgänget (Sato 2004), eller skapat/förstärkt omständigheter som ökar narkotikabruket, t.ex. psykiska problem av social distansering (Kapetanovic, et al. 2022; Piquero et al. 2021) så noteras ingen korrelation mellan SI och det egna bruket/innehav av narkotika. Avsaknaden av korrelation kan bero på att (1) ingen större förändring av den psykiska ohälsan förekommit under pandemin (Folkhälsomyndigheten 2021d), (2) ökningen, respektive minskningen av narkotikabrotten eller upptäcktsrisken slår ut varandra vilket skapar en bristande förändring i anmälningsstatistiken, (3) att personer inte efterföljer social distansering, eller (4) att rutinaktivitetsteorin inte är applicerbar på denna brottskategori. Emellertid råder det en svag positiv korrelation mellan SI och överlåtelse av narkotika, vilket indikerar på att restriktioner ökat överlåtelsebrotten.

En variant av narkotikabrott där tydliga förändringar noteras, är framställningsnarkotikabrott. Förutom att utvecklingsdiagrammet (figur 4.4) visar på tydliga skillnader i 2020 års narkotikaanmälningsfrekvens, korrelerar denna delkategori med samtliga x-variabler. I MRA (tabell 7) noteras de oberoende variablerna förklara en markant del av fördelningen av framställningsnarkotikabrott ($R^2=0,732$), varav ESI framställdes ha högst påverkan på brottskategorin (betavärde=0,99). Att ESI lett till antingen en faktisk ökning av brottsfrekvens eller en ökning av anmälningsfrekvensen är ytterst tveksamt. Utifrån den tidigare forskningen och teorin kan inget sådant samband noteras eller teoretiseras. Möjligtvis finns det antingen en okänd x-variabel som agerar parallellt med ESI och bidrar till denna förekomst ("*unobserved heterogeneity*"), eller så är detta ett skensamband av något slag.

Dessa okända x-variabler som kan agera parallellt med inkluderade x-variabler, är till viss del svåra att studera. Narkotikabrott är en delvis unik typ av brottskategori, som inte riktigt har ett direkt offer, utan förövaren själv är oftast offret för sitt eget narkotikabruk. Avsaknaden av offer leder till att andra aktörer behöver uppmärksamma och anmäla överträdelsen. Detta resulterar i att narkotikaanmälningens frekvens är beroende av polisen och andra aktörers (föräldrar, skolan, andra vuxna, etc.) förmåga att upptäcka överträdelserna. Vidare påverkar denna förekomst förmågan att bedöma och avgöra korrelationer och förändringar av anmälningssstatistiken. Exempelvis kan ökade framställningsnarkotikabrott under 2020 grunda sig i att polisen antingen blivit mer effektiva i sin förmåga att upptäcka brottet eller att de har haft mer resurser att lägga på brottskategorin, som resulterat i fler upptäckta fall (Brå 2021b, s. 7). Denna omplacering av resurser kan i sin tur bero på att pandemin och restriktioner lett till frigöring av polisiära resurser som tidigare använts för t.ex. sportevenemang (ibid, s. 8). Dessa potentiellt komplexa samband är svåra att studera, vilket leder till en stor osäkerhet om hur korrelationerna/ bristen på korrelationer reflekterar den verkliga ”förändringen” av narkotikabrottsfrekvensen.

6.2 Förståelse av misshandelsfallen

Vid en överblick av misshandelsanmälningarna under den studerade perioden (figur 5), noteras en svagt nedåtgående trend av anmälningarna. Likt narkotikaanmälningens frekvens så framställs motstridiga skillnader när den avgränsade perioden delas upp i två tidsdimensioner. År 2018–2019 har exempelvis en generell relativt stark uppåtgående trend, och pandemiåren har en marginellt nedåtgående trend (bilaga 5). Utifrån enbart en tolkning av trendlinjerna framställs pandemin ha stagnerat den generella utvecklingstrenden av misshandelsanmälningarna. Vid en överblick av misshandelsanmälningarna fördelade per år (figur 6), noteras inga stora skillnader i trender. Detsamma gäller för anmälningar avseende barn (figur 7) och till viss del vuxna (figur 8). Diagrammen förstärker uppfattningen av en begränsad förändring av misshandelsanmälningarna under pandemiåren.

6.2.1 Förståelse av misshandel mot barn och vuxna utomhus

Vid en djupare inblick av misshandelsanmälningarna mot *barn* och *vuxna utomhus* noteras begränsade variationer i diagrammen under pandemiåren i jämförelse med tidigare år (figur 7.1 & 8.1). Denna begränsade trendutveckling går i fas med annan forskning på området (Ashby 2020; Bullock & Pellegrino 2021). Däremot, vid misshandelsfall mot vuxna, avseende obekanta

förövare (bilaga 10), och fall mot barn, avseende bekanta förövare (bilaga 7), illustreras temporära förändringar.

6.2.1.1 Obekanta förövare

Vid avläsningen av korrelationsmatrisen noteras en positiv korrelation mellan samtliga oberoende variabler för misshandel utomhus mot *barn* av *obekant förövare*. I MRA (tabell 8) framställs arbetslöshet inneha störst effekt på delkategorin (beta=0,785) och ESI inneha en betydande effekt (beta=0,615). Emellertid förklarar MRA-modellen bara drygt 46% av anmälningsfördelningen (R^2), vilket indikerar att andra faktorer som påverkar fördelningen av variabeln. Vid en bedömning av genomsnittsanmälningarna (medelvärde) per månad för respektive år innehade 2020 fler antal anmälningar (ca. 296,9) och 2021 färre antal anmälningar (ca. 273,3), jämfört med 2018 (ca. 287,3) och 2019 (ca. 292,5). MRA-modellen och korrelationsmatrisen framhäver således att när arbetslösheten ökade och SI samt ESI implementerades, påverkade det i viss grad en minimal ökning av anmälningar under 2020. Däremot när x-variablerna minskade 2021, framför allt i slutet av året, så minskade också anmälningarna.

Utifrån rutinaktivitetsteorin kan ovanstående förhållande förstås på följande sätt. För de arbetslösa utgör arbetslösheten en upplösning av tidigare aktiviteter som utgjort en omfattande del av deras vardag. Denna upplösning skapar ett tidsutrymme som kan fyllas upp av alternativa aktiviteter såsom kriminalitet (Farrington, Gallagher, Morley, St. Ledger & West 1986), vilket kan bidra till fler motiverade förövare (Cohen & Felson 1979). För barnen som potentiella offer, kan pandemin ha påverkat (ökat) deras lämplighet som offer. Trots att de införda restriktionerna stängde ner och begränsade sammankomster av olika slag, begränsade det inte markant friluftaktiviteter som genomfördes privat (Folkhälsomyndigheten 2022). Vad restriktionerna begränsade var arrangerade aktiviteter eller omständigheter (skolaktiviteter) (ibid.) som oftast förekom i närvaron av olika typer av kapabla vaktare (andra vuxna). Detta innebar att de privata sammankomsterna mellan barn och ungdomar på t.ex. en fotbollsplan, kunde förekomma i större utsträckning utan närvaro av andra vuxna (kapabla vaktare). Detta möjliggör ökade tillfällen för våldssammandrabbningar både mellan barnen, och mellan barn och vuxna (andra motiverade förövare). Med fler motiverade förövare, en avsaknad av kapabla vaktare, en ökad tillgänglighet till lämpliga brottsoffer, samt en ökad konvergens mellan förövare och offer, kan fler brott enligt rutinaktivitetsteorin förekomma (Cohen & Felson 1979). Emellertid är anmälningsfrekvensen relativt oförändrad för diskuterade misshandelsfall

(*MissBarnUtomhusObekant*) under pandemiåren, och därför är det osäkert om ovanstående resonemang är hållbart.

För misshandel mot *vuxna av obekanta förövare*, noteras begränsade korrelationer. Endast ESI har en positiv korrelation till delkategorin. Likt tidigare är ESI:s korrelation osäker. Trots de begränsade korrelationerna, framställs temporära skillnader för både år 2020 och 2021 (bilaga 10), där dessa innehar generellt färre anmälningar jämfört med tidigare år. Denna företeelse indikerar på en viss pandemieffekt. Vid avläsningen av bilaga 10 noteras anmälningarna temporärt stagnera i mars och april 2020, då restriktioner som begränsar mänsklig kontakt implementeras (Folkhälsomyndigheten 2022). Därefter återgår anmälningar 2020 till vanliga värden, tills slutet av året då de drastiskt minskar och går in i 2021 års initiala få anmälningar under första hälften av året. Slutligen verkar anmälningarna normaliseras under resterande delen av 2021, när restriktionerna minskar (figur 2) (ibid.). Även om korrelationerna inte ger en förklaring till denna utvecklingstrend, kan annan forskning förklara detta. Följande företeelse är relaterad till *misshandel inomhus av obekanta förövare* och förklaras därför vidare i den delen.

6.2.1.2 Bekanta förövare

För misshandelsfall mot *barn utomhus av bekanta förövare*, innehar enbart arbetslöshet en svag positiv korrelation till delkategorin. Däremot noteras en tillfällig ökning av anmälningar under pandemiåren. För fall mot *vuxna* illustreras en positiv korrelation till både arbetslöshet och ekonomiska statliga stödet (ESI), varav arbetslöshet framställs ha störst effekt ($\beta=0,387$) på misshandelsanmälningarna (tabell 9). Däremot visar MRA-modellen en svag förklaringskraft på 29,6%, vilket innebär att ca. 70% av fördelningen i misshandelsfall mot *vuxna* kan förklaras av andra faktorer. Trots noterade korrelationer är misshandelsfrekvensen relativt oförändrad under pandemiåren, vilket indikerar på minimal eller ingen pandemieffekt.

Ett sätt att förstå ökningen av misshandelsfall mot *barn*, är att arbetslösheten resulterat i en större (tids)möjlighet för individer att bedriva kriminella handlingar (Farrington, et al. 1986). Då detta sker i samband med relativt strikta restriktioner för sammankomster i hemmet/inomhus (restauranger, lokaler, skolor etc.) (Folkhälsomyndigheten 2022), kan personer bekanta med varandra, i större utsträckning välja att befinna sig utomhus, vilket inkonsekvent skulle leda till ökade anmälningar utomhus av bekanta förövare (Cohen & Felson 1979). Emellertid kan den tillfälliga ökningen av anmälningar, utgöras av slumpmässiga förhållanden. Dessutom noteras ingen ökning av anmälda fall avseende *vuxna*, och därför är det osäkert hur hållbart ovanstående resonemang är.

6.2.2 Förståelse av misshandel mot barn och vuxna inomhus

Vid en inblick av misshandelsfallen mot barn och vuxna inomhus noteras vissa variationer i diagrammen. För fall mot barn (figur 7.2) är det primärt temporära skillnader som noteras under vissa pandemimånader, vilket skiljer sig markant från fall mot vuxna (figur 8.2), där de olika åren spretar åt olika håll. Vid en djupare inblick i relationen mellan offer och förövare belyses dessa variationer tydligare.

6.2.2.1 Obekant förövare

För misshandelsfall mot barn och vuxna inomhus av obekanta förövare innehar både år 2020 och 2021 genomgående färre antal anmälningar än tidigare år (bilaga 8 & 12). För båda delkategorierna noteras en drastisk minskning av anmälningar vid mars 2020. Utifrån korrelationsmatrisen noteras samtliga oberoende variabler inneha en stark negativ korrelation till *MissBarnInomhusObekant* och *MissVuxnaInomhusObekant*. Korrelationerna i förhållande till anmälningsstatistiken indikerar således att den ökade arbetslösheten, tillsammans med implementerade restriktioner (SI) och ekonomiska statliga stödet (ESI), minskat anmälda misshandelsfall inomhus av obekanta förövare. Utifrån de multipla regressionsanalyserna av respektive delkategori noteras arbetslösheten i störst grad påverka *MissBarnInomhusObekant* och SI påverka *MissVuxnaInomhusObekant*. Utifrån rutinaktivitetsteorin kan denna företeelse förstås som att brottstillfället minskat till följd av pandemin och arbetslösheten, vilket konsekvent minskat antalet anmälningar. Arbetslösheten har förmodligen bidragit till denna minskning på två olika sätt. Dels genom att personer inte befinner sig på sin tidigare arbetsplats inomhus (t.ex. kontor, skola, etc.), dels genom en begränsad ekonomi till följd av arbetslösheten, vilket resulterar i färre inomhusaktiviteter t.ex. att gå till barer, restauranger och nattklubbar, etc. Båda omständigheter leder till en minskad kontakt mellan personer som kan hamna i konflikt med varandra, vilket konsekvent minskar konvergensen i tid och rum mellan potentiella förövare och offer, samt potentiella konflikter (slagsmål) (Cohen & Felson 1979). SI å andra sidan har förmodligen bidragit till brottsfrekvensförändringen genom dels dess effekt på arbetslösheten, i att restriktioner/pandemin ökat den, dels genom att implementerade restriktioner begränsat inomhusaktiviteter på offentliga/allmänna platser (social distansering), vilket minskar förekomsten av situationer där obekanta personer kommer i kontakt, kommunicerar och hamnar i konflikt med varandra. Genom förändringar av rutinaktiviteter som begränsar kommunikation och kontakt med andra personer, framför allt i situationer som vid bruk av alkohol där våldsbrott är vanligt, kan en minskning av våldsbrott noteras (Brå 2021b, ss. 19–20; Ejrnæs & Scherg 2022).

6.2.2.2 Bekant förövare

Vid studerandet av misshandelsfall inomhus mot *barn* av *bekanta förövare* noteras begränsade förändringar i bilaga 9, där primärt en tillfällig minskning och trendskillnad av anmälda fall noterats under mars, april och maj 2020. Därefter följer pandemiåren liknande trender som tidigare år. För fall mot *vuxna* (bilaga 13) noteras däremot en markant ökning av fall under pandemiåren.

I korrelationsmatrisen noteras svagt negativa korrelationer för samtliga oberoende variabler i förhållande till *MissBarnInomhusBekant*, vilket indikerar att arbetslösheten och restriktionsvärdena bidragit till en minskning av anmälningar. Av de oberoende variablerna innehar ESI störst effekt ($\beta = -0,49$) i MRA. Däremot kan enbart MRA-modellen förklara 21% av fördelningen i misshandelsanmälningarna, vilket är en minimal förklaringskraft. För *MissVuxnaInomhusBekant* noteras arbetslösheten ha en positiv korrelation och ESI en negativ korrelation. Den multipla regressionsanalysen visar på att arbetslösheten har störst förklaringskraft ($\beta = 0,53$) i jämförelse med ESI ($\beta = -0,393$). Dessa värden reflekterande av fördelningen i misshandelsanmälningarna är dessutom starkare än mot barn, med 42,9% förklaringskraft.

Att en ökad arbetslöshet påverkar ökade misshandelsanmälningar inomhus avseende *vuxna* personer, kan grunda sig i dels den ökade psykiska ohälsan till följd av ekonomisk stress, dels det ökade tidsutrymmet där misshandelsfall kan förekomma (Farrington et al. 1986; Malby & Davis 2012; Piquero et al. 2021; Viseu et al. 2018), vilket tidigare diskuterats. Dessutom kan psykiska påfrestningar på grund av social distansering påverka våldsbenägenheten (Piquero et al. 2021), vilket ökar motivationen hos förövaren att begå brott. Vidare bidrar restriktioner (SI) till att individer, både potentiella förövare och offer, i högre grad befinner sig i hemmet (pga. social distansering, distansundervisning och distansarbete, etc.). Denna omständighet, tillsammans med avsaknaden av någon kapabel väktare i hemmet, resulterar i ett sammanflöde i tid och rum mellan de tre kriterierna för brottstillfället, enligt rutinaktivitetsteorin (Cohen & Felson 1979). På detta sätt skapar omständigheterna en situation som möjliggör ökad kriminalitet. Dock är detta enbart ett teoretiserande utifrån teori, som inte har fullständig stöd i korrelationsmatrisen (marginell korrelation från SI).

En variabel som däremot korrelerar till *MissVuxnaInomhusBekant* är ESI. ESI medför ekonomiska lättnader som motverkar ekonomisk stress. Detta i sin tur agerar som en motverkande faktor mot arbetslöshetens potentiellt negativa påverkan på individers psykiska hälsa, som konsekvent skulle kunna resultera i en ökad våldsfrekvens (Malby & Davis 2012;

Viseu et al. 2018). Då misshandelsfrekvensen ändå är avsevärt högre under pandemiåren, är det osäkert hur effektivt ESI varit. Dock indikerar korrelationen på att ESI i liten grad motverkat arbetslösheten, men inte förhindrat dess negativa effekter.

Att en ökad arbetslöshet däremot inte orsakat ökade misshandelsfall mot *barn* (bilaga 9), kan tolkas på flera sätt. Inledningsvis kan denna korrelation förstås som att misshandelsfall inomhus inte primärt avser hemmet, utan andra lokaler inomhus. När *arbetslösheten* ökar, i samband med *implementerade restriktioner*, befinner sig färre personer inomhus (utanför hemmet), vilket resulterar i en minskad konvergens mellan potentiella offer och bekanta förövare som inte är familjemedlemmar (Cohen & Felson 1979). Detta innebär *inte* att våldet mellan parterna minskat, utan det kan t.ex. ha förflyttats utomhus (*förskjutningseffekt*), vilket i begränsad grad noteras för bilaga 7. Däremot är den troligaste förklaringen till den tillfälliga trendskillnaden att implementerade restriktioner bidragit till social distansering mellan barnets kontaktnät (exklusive ens föräldrar), vilket resulterat i färre brottstillfällen av andra närstående (Cohen & Felson 1979).

De ändrade rutinaktiviteterna kan också ha föranlett en minskad upptäcktsrisk som resulterar i att anmälningsstatistiken inte reflekterar brottsfrekvensförändringar. När personer i större utsträckning befinner i det egna hemmet, jämfört med inomhus (allmänna rummet), förekommer det en avsaknad av kapabla väktare, vilket kan öka lämpligheten av det potentiella offret. Detta kan, i enlighet med rutinaktivitetsteorin, möjliggöra nya våldsfall eller öka frekvensen av tidigare våldsfall, på grund av den ökade konvergensen mellan offer och motiverad förövare (t.ex. våldsbenägen förälder) (Cohen & Felson 1979). När social distansering implementerats, vilket försvårar kontakt mellan det potentiella offret och dess vänner och andra vuxna, minskas ”upptäcktsrisken” för förövaren. Detta kan både motivera förövaren till att begå fler våldsbrott, och förhindra att misshandelsfall anmäls. Därför *kan* den oförändrade anmälningsstatistiken bero på ett mörkertal.

Att anmälningsstatistiken däremot ökat för misshandelsfall mot vuxna (bilaga 13) kan grunda sig i det Piquero, et al. (2021) diskuterade, dvs. (1) ökat antal viktimerade personer, (2) ökade beslutsval av att rapportera till polisen, och/eller (3) en ökning av individuella viktimeringserfarenheter såsom frekvensen och intensiteten av de våldsamma incidenterna. Oavsett bakomliggande anledning finns det en ökning av anmälda *våld i hemmet-fall* (mot vuxna) till följd av pandemin, vilket överensstämmer med tidigare forskning på området (Boman IV & Gallupe 2020; Hsu & Henke 2020; Morley, et al. 2021; Pisklakova-Parker & Efanova 2021).

7 Problematisering

Under arbetets gång har ett flertal problem stötts på. Inledningsvis har ett flertal tillfälliga förändringar noterats i anmälningsstatistiken, som kan kopplas till pandemieffekter. Dock fångas inte sådana förändringar upp i korrelationerna då de endast är tillfälliga. Parallellt med denna problematik kan korrelationer observeras för brottskategorier som inte har någon avvikande utvecklingsförändring. Denna företeelse kan förekomma då arbetslöshetens säsongstrender och restriktionsvärdenas utvecklingstrender följer/liknar anmälningsstatistikens säsongstrender. Pearsons sambandsmått (r) och regressionsmodeller tar inte hänsyn till sådana aspekter av tidsseriedata, vilket kan resultera i skensamband. Denna förekomst bedöms vara anledningen bakom flertalet av ESI framträdande korrelationer, då flera av korrelationerna inte går ihop ur ett teoretiskt förhållningssätt. Denna problematik avseende tidsseriedata kallas för autokorrelation, dvs. att en tidsseriedata är beroende av föregående tidsseriedata. Följande innebär att anmälningarna och arbetslösheten i tidigare tidsperiod påverkar i viss grad efterföljande tidsperiods anmälningar/arbetslöshet, så att den oftast innefattas inom ramen av ett visst värde. I undersökningen noterades autokorrelation råda i olika grader för samtliga MRA-modeller. Problematiken blir att åtgärda autokorrelationsproblemet. Antingen kan variabeln transformeras så att den blir stationär, eller så kan man inkludera laggade versioner av variabeln i en multipel regressionsanalys (Sjödén 2009, ss. 154–182). På grund av vissa svårigheter med att använda ovanstående åtgärdsmetoder, har enbart befintligheten av autokorrelation studerats. Emellertid har författaren studerat utvecklings- och säsongstrenderna av diagrammen i anmälningsstatistiken, i förhållande till diagrammen av arbetslöshet och restriktionsvärde, parallellt med noterade korrelationer och MRA, för att undersöka om märkbara förhållanden kan noteras mellan dessa. På så sätt har autokorrelation försökt bemötas.

En annan problematisk aspekt av studien, är dess användning av indexserier från *Oxford COVID-19 Government Response Tracker* som representerar graden av restriktioner inom ett givet land. Då indexen har skapats av en utomstående part, är det svårt att bedöma om deras kodning av data korrekt reflekterar restriktionerna i verkligheten. Dessutom utgår kodningen från att det faktiskt är möjligt att kvantifiera restriktionsförhållanden till index som representerar värde 0–100. Då författaren inte utfört denna kodning, belastas den inte av komplikationer av att kvantifiera data. Dock behöver författaren förlita sig på att kodarna, kodat rätt. En annan problematik med restriktionsdata, är att det enbart visar på vilka restriktioner/rekommendationer som implementerats/framförts, och inte om dessa efterföljs. Denna problematik påverkar bedömningen av pandemieffekter på anmälningsstatistiken. Om

strikt restriktioner implementeras, men dessa inte efterföljs, kan det bidra till den felaktiga uppfattningen att restriktioner inte bidrar till förändringar av anmälningsstatistiken. En sådan omständighet skapar ett skenförhållande där det egentligen kan handla om individers regelefterlevnad som begränsar förändringar i brottsfrekvensen än restriktionerna i sig.

8 Avslutande diskussion

Avsikten med studien har varit att undersöka hur narkotikabrottsligheten och våldsbrottsligheten förändrats under covid-19-pandemin, samt ge en förklaring till hur förändringarna kan förstås. Utifrån diagrammen över anmälningsstatistiken och genomförda statistiska analyser, illustreras olikheter gällande brottsfrekvensförändringar till följd av pandemin.

De tidigare studierna på området har funnit skiljaktigheter i brottsutvecklingen gällande riktning och intensitet, på brottskategori och geografiskt område. De flesta studierna noterar någon form av initial förändring på brottsutvecklingen, med endast ett fåtal studier som noterat begränsade förändringar. När det gäller narkotikabrotten under pandemin har få studier studerat området, varav de inkluderade studierna inte finner någon större brottsfrekvensskillnad.

För *narkotikabrotten* i Sverige har märkbara utvecklingsförändringar noterats för samtliga kategorier, utöver eget bruk. Däremot illustreras *få* starka korrelationer med narkotikabrottskategorin, exklusive framställningsnarkotikabrott, till de oberoende variablerna. Skiljaktigheterna mellan diagrammen och korrelationsmatrisen skapar en motstridig uppfattning om pandemieffekterna. Diagrammen indikerar på att narkotikabrotten ökat *till följd av pandemin*, men korrelationsmatrisen framhäver *begränsade samband* till restriktionsvärdena och arbetslöshet, som utgör indikationer på pandemieffekt. Följaktligen skapar detta uppfattningen att andra faktorer, såsom ökade polisiära resurser för narkotikabrotten som en konsekvens av pandemin, bidragit till den ökade anmälningsstatistiken, snarare än en faktisk ökning av brottsfrekvensen. Dock råder det en osäkerhet om ovannämnda förhållande, vilket skapar ett behov av vidare forskning.

I avseende till misshandel skiljer sig trenderna och korrelationerna åt mellan delkategorierna. För *misshandel* mot *vuxna inomhus* och *utomhus*, samt mot *barn inomhus*, av *obekanta* förövare noterades generella och temporära minskningar av anmälningar under pandemiåren, vilket verkar grunda sig i arbetslösheten och implementerade restriktioner, såsom social distansering. Utifrån ett rutinaktivitetsperspektiv är denna företeelse förväntad på så sätt att arbetslösheten och social distansering orsakar en minskad konvergens mellan potentiella

offer och obekant förövare, vilket konsekvent minskar brottstillfället och efterkommande anmälningar.

Vad som däremot är förvånande är avsaknaden av förändring åt någon riktning för misshandel mot *barn utomhus* av *obekanta* förövare och *vuxna utomhus* av *bekanta* förövare. Då individers rutinaktiviteter förändrades till följd av implementerade restriktioner bör åtminstone någon förändring ske för båda brottskategorierna. Antingen bör anmälningarna ha minskat på grund av tidigare nämnda resonemang om minskad konvergens, eller så borde de ha ökat, för att personer i högre grad befunnit sig utomhus, och därmed haft större möjlighet att begå brott utomhus. Då ingen märkbar anmälningsförändring har skett, är det osäkert hur denna företeelse kan begripas. Även vid tillfälliga förändringar, såsom för misshandel *utomhus* och *inomhus* mot *barn* av *bekanta* förövare, råder det en osäkerhet om varför förändringarna enbart varit tillfälliga. För misshandelsfallen inomhus noterades trendskillnaden förekomma vid början av pandemin, då restriktioner precis implementerats, vilket antyder på en pandemieffekt (social distansering). Dock återgår trenden till tidigare års värden, i stället för att fortsätta avvika under pandemimånaderna. Anledningarna bakom denna företeelse är osäker, dock diskuterar författaren att detta *kan* grunda sig i ett mörkertal. Det kan dessutom vara så att pandemireglerna och rekommendationerna inte fullständigt efterföljs, vilket orsakar en begränsad förändring i individers rutinaktiviteter och således anmälningsstatistiken. Emellertid saknas det information för att göra en sådan bedömning, vilket resulterar i svårigheter med att dra slutsatser av resultatet. Det som resultatet av de tillfälliga och begränsade anmälningsförändringarna däremot visar på, är att pandemin haft en begränsade effekt på dessa delkategorier.

Slutligen noterades en avsevärd ökning av *misshandelsfall* mot *vuxna inomhus* av *bekanta* förövare, vilket överensstämmer väl med tidigare forskning. Denna företeelse resoneras vara grundad i att arbetslösheten och restriktioner, resulterat i både psykiska påfrestningar, som ökat förövarens motivation, och förändrade rutinaktiviteter, så att en ökad konvergens förekommit mellan offer och förövare, med en närvaroavsaknad av kapabla vaktare. Denna företeelse är förväntad och en tydlig koppling kan noteras mellan brottskategori och teori.

Sammantaget skiljer sig brottsfrekvensutvecklingen åt mellan brottskategorierna under pandemimånaderna. Det har observerats förekomma allt ifrån tydliga anmälningskillnader, till tillfälliga skillnader eller en avsaknad av skillnad. Vissa av brottskategorierna har även förstärkts av korrelationer och teoretisk koppling, varav andra saknar både korrelationer och teoretiska anknytning. För de kategorier som innehar en begränsad anmälningsförändring trots förväntan av en viss förändring, råder det en stor osäkerhet vad företeelserna kan bero på. För

de kategorierna med tillfälliga förändringar under pandemimånaderna, kan förändringen indikera på pandemieffekt, men kan inte säkerställa den, eftersom förändringen kan grunda sig i t.ex. enskilda ärenden som innehar flera anmälningar. Även för de brottskategorier med långtgående förändringar, kan detta bero på andra okända faktorer som inte studerats. Av ovanstående anledningar är det svårt att dra slutsatser av resultatet. Det som emellertid kan noteras är att Gerells (2020) bedömning om *covid-19-restriktionernas tillfälliga effekt på brottsfrekvensen*, verkar vara delvis korrekt. Med hänseende till att 2021:s anmälningsstatistik är preliminär, verkar de flesta anmälningstrenderna återgå till tidigare års värden/trender i slutet av 2021. Därmed verkar pandemin och konsekventa restriktioner, som påverkat och förändrat individers rutinaktiviteter, haft enbart en tillfällig effekt på brottsfrekvensen. Emellertid kan enbart tiden utvisa hur brottsfrekvensen företer sig efter pandemin. Slutledningsvis har studien bidragit med att ge en övergripande förståelse av hur anmälningsstatistiken förändrats under pandemin, samt hur dessa anmälningsförändringar kan vara kopplat till pandemin.

På grund begränsningar i studien och tidigare forskningen, finns det ett starkt behov av vidare studier. Sådana studier borde både undersöka närmare på respektive brottskategorier, inkludera andra brottskategorier, samt medta andra variabler som antingen representerar en pandemifaktor, eller en annan faktor. Det skulle dessutom vara mer optimalt att undersöka forskningsområdet under nästkommande år, när pandemin avtagit, då det ger forskare möjlighet att också studera hur brottsfrekvensen förändrats efter pandemin.

Källförteckning

Ashby, M. P. (2020). Initial evidence on the relationship between the coronavirus pandemic and crime in the United States. *Crime Science*, 9(6). doi:10.1186/s40163-020-00117-6

Boman IV, J. H. & Gallupe, O. (2020). Has COVID-19 Changed Crime? Crime Rates in the United States during the Pandemic. *American Journal of Criminal Justice*, 45, ss. 537–545. doi:10.1007/s12103-020-09551-3

Britt, C. L. (2005). Criminology. I Kempf-Leonard, K. (red.) *Encyclopedia of Social Measurement*. San Diego: Academic. ss. 557–563.

Brottsförebyggande rådet (Brå) (u.å.a). *Om brottsstatistiken*. <https://bra.se/statistik/om-brottsstatistiken.html> [2022-04-20]

Brottsförebyggande rådet (Brå) (u.å.b). *Sök statistik över anmälda brott*. <https://statistik.bra.se/solwebb/action/index> [2020-03-17]

Brottsförebyggande rådet (Brå) (2018). *Kriminalstatistik 2017 Anmälda brott Slutgiltig statistik*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. https://bra.se/download/18.10aae67f160e3eba62938177/1522141587204/Sammanfattning_anmalda_2017.pdf

Brottsförebyggande rådet (Brå) (2019). *Kriminalstatistik 2019 Anmälda brott Slutgiltig statistik*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. https://bra.se/download/18.62c6cfa2166eca5d70e4fb6/1615396172381/Sammanfattning_anmalda_2018.pdf

Brottsförebyggande rådet (Brå) (2021a). *Kriminalstatistik 2021 Anmälda brott Preliminär statistik*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. https://bra.se/download/18.161d181f17db3c8d91d21bd/1642592714224/Sammanfattning_anmalda_prel_helar_2021.pdf

Brottsförebyggande rådet (Brå) (2021b). Pandemins inverkan på flödet i rättskedjan. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
https://bra.se/download/18.1f8c9903175f8b2aa706ea0/1618469676339/2021_4_Pandemins_inverkan_pa_flodet_i_rattskedjan.pdf

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 3 uppl., Stockholm: Liber AB.

Bullock, J. & Pellegrino, A. P. (2021). How do Covid-19 stay-at-home restrictions affect crime? Evidence from Rio de Janeiro, Brazil. *Economia*, 22(3), ss. 147–163.
doi:10.1016/j.econ.2021.11.002

Chen, P., Kurland, J., Piquero, A. & Borrión, H. (2021). Measuring the impact of the COVID-19 lockdown on crime in a medium-sized city in China. *Journal of experimental criminology*, ss. 1–28. doi:10.1007/s11292-021-09486-7

Clayton, R. R. (1992). Transitions in drug use: Risk and protective factors. I Glantz, M. D. & Pickens, R. W. (red.), *Vulnerability to drug abuse*, ss. 15–51. Washington, DC: American Psychological Association.

Cohen, L. E. & Felson, M. (1979). Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach. *American Sociological Review*, 44, ss. 588–608. doi:10.2307/2094589

Djurfeldt, G., Larsson, R. & Stjärnhagen, O. (2018). *Statistisk verktygslåda 1: samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. 3 uppl., Lund: Studentlitteratur.

Ejrnæs, A. & Scherg, R. H. (2022). Nightlife activity and crime: The impact of COVID-19 related nightlife restrictions on violent crime. *Journal of Criminal Justice*, 79.
doi:10.1016/j.jcrimjus.2022.101884

Farrington, D. P., Gallagher, B., Morley, L., St. Ledger, R. J. & West, D. J. (1986). Unemployment, School leaving, and Crime. *British Journal of Criminology*, 26(4), ss. 335–356.

Folkhälsomyndigheten (2020a). *Bekräftat fall i Jönköping av nya coronaviruset (2019-nCoV)*.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/januari/bekraftat-fall-av-nytt-coronavirus-i-sverige/> [2022-04-13]

Folkhälsomyndigheten (2020b). *Information om karantän*.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/februari/information-om-karantan/> [2022-04-13]

Folkhälsomyndigheten (2020c). *Flera tecken på samhällsspridning av covid-19 i Sverige*.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/flera-tecken-pa-samhallsspridning-av-covid-19-i-sverige/> [2022-04-13]

Folkhälsomyndigheten (2020d). *Ny fas kräver nya insatser mot covid-19*.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/ny-fas-kraver-nya-insatser-mot-covid-19/> [2022-04-13]

Folkhälsomyndigheten (2020e). *Nya föreskrifter och allmänna råd till serveringsställen*.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/juli/nya-foreskrifter-och-allmanna-rad-till-serveringsstallen/> [2022-04-15]

Folkhälsomyndigheten (2020f). *Det här gäller kring covid-19 från 29 september*.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2021/september/det-har-galler-kring-covid-19-fran-29-september/> [2022-04-15]

Folkhälsomyndigheten (2021a). *Butiker, gym och köpcentrum måste begränsa antalet besökare*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2021/januari/butiker-gym-och-kopcentrum-maste-begransa-antalet-besokare/> [2022-04-15]

Folkhälsomyndigheten (2021b). *Butiker, gym och köpcentrum måste begränsa antalet besökare*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2021/januari/butiker-gym-och-kopcentrum-maste-begransa-antalet-besokare/> [2022-04-18]

Folkhälsomyndigheten (2021c). *Ovaccinerade bör fortsätta vara försiktiga efter den 29 september*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2021/september/ovaccinerade-bor-fortsatta-vara-forsiktiga-efter-den-29-september/> [2022-04-18]

Folkhälsomyndigheten (2021d). *Små förändringar i psykisk hälsa och suicid under covid-19-pandemin*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2021/september/sma-forandringar-i-psykisk-halsa-och-suicid-under-covid-19-pandemin/> [2022-04-18]

Folkhälsomyndigheten (2022). *När hände vad under covid-19-pandemin*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/folkhalsomyndighetens-arbete-med-covid-19/nar-hande-vad-under-pandemin/> [2022-04-12]

Gerell, M., Kardell, J. & Kindgren, J. (2020). Minor covid-19 association with crime in Sweden. *Crime Science*, 9(19). doi:10.1186/s40163-020-00128-3

Gerell, M. (2020). *Covid-19, segregation och brottslighet*. Delmos. <https://delmos.se/wp-content/uploads/2020/12/ART8-Gerell-WCAG.pdf>

Glen, S. (2016). *Durbin Watson Test & Test Statistic*. <https://www.statisticshowto.com/durbin-watson-test-coefficient/> [2022-04-26]

Hale, T., Angrist, N., Goldszmidt, R., Kira, B., Petherick, A., Phillips, T., Webster, S., Cameron-Blake, E., Hallas, L., Majumdar, S. & Tatlow, H. (2021). A global panel database of pandemic policies (Oxford COVID-19 Government Response Tracker). *Nature Human Behaviour*, 5, ss. 529–538. doi:10.1038/s41562-021-01079-8

Hale, T., et al. (2022). *Variation in government responses to COVID-19*. https://www.bsg.ox.ac.uk/sites/default/files/2022-03/BSG-WP-2020-032-v13_0.pdf [2022-03-16]

Hawdon, J., Parti, K. & Dearden, T. E. (2020). Cybercrime in America amid COVID-19: the Initial Results from a Natural Experiment. *American Journal of Criminal Justice*, 45, 546–562. doi:10.1007/s12103-020-09534-4

Hodgkinson, T., Andresen, M. A., Frank, R. & Pringle, D. (2022). Crime down in the Paris of the prairies: Spatial effects of COVID-19 and crime during lockdown in Saskatoon, Canada. *Journal of Criminal Justice*, 78. doi:10.1016/j.jcrimjus.2022.101881

Hsu, L-C. & Henke, A. (2020). COVID-19, staying at home, and domestic violence. *Review of Economics of the Household*, 19, ss. 145–155. doi:10.1007/s11150-020-09526-7

Jahid, A. (2022). Unsafe at home: the increased trend of domestic violence during the COVID-19 pandemic in Bangladesh. *The Journal of Adult Protection*, 24(1), ss. 15–21. doi:10.1108/JAP-08-2021-0027

Justitiedepartementet (2022). Frågor och svar om inreseförbud till Sverige. <https://www.regeringen.se/artiklar/2020/04/fragor-och-svar-om-inreseforbud-till-sverige/> [2022-04-15]

Kapetanovic, S., Ander, B., Gurdal, S. & Sorbring, E. (2022). Adolescent smoking, alcohol use, inebriation, and use of narcotics during the Covid-19 pandemic. *BMC Psychology*, 10(44). doi:10.1186/s40359-022-00756-1

Malby, S. & Davis, P. (2012). *Monitoring the Impact of Economic Crisis on Crime*. Vienna: United Nations Office on Drugs and Crime (UNDOC). https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/statistics/crime/GIVAS_Final_Report.pdf

Mediarkivet (2022). Stockholm: Retriever.

Miller, J. M. & Blumstein, A. (2020). Crime, Justice & the COVID-19 Pandemic: Toward a National Research Agenda. *American Journal of Criminal Justice*, 45, ss. 515–524. doi:10.1007/s12103-020-09555-z

Morley, C., Carrington, K., Ryan, V., Warren, S., Clarke, J., Ball, M. & Vitis, L. (2021). Locked Down with the Perpetrator: The Hidden Impacts of COVID-19 on Domestic and Family Violence in Australia. *International Journal for Crime, Justice and Social Democracy*, 10(4), ss. 204–222. doi:10.5204/ijcjsd.2069

Newburn, T. (2017). *Criminology*. 3 uppl., London: Routledge.

Nivette, A. E., et al. (2021). A global analysis of the impact of COVID-19 stay-at-home restrictions on crime. *Natur Human Behaviour*, 5, ss. 868–877. doi:10.1038/s41562-021-01139-z

O’Brian, R. M. (2007). A Caution Regarding Rules of Thumb for Variance Inflation Factors. *Quality & Quantity*, 41, ss. 673–690. doi:10.1007/s11135-006-9018-6

Oxford Government Response Tracker (OxCGRT) (2022). *COVID-19 GOVERNMENT RESPONSE TRACKER*. <https://www.bsg.ox.ac.uk/research/research-projects/covid-19-government-response-tracker> [2022-03-16]

Piquero, A. R., Jennings, W. G., Jemison, E., Kaukinen, C. & Knaul, F. M. (2021). Domestic violence during the COVID-19 pandemic - Evidence from a systematic review and meta-analysis. *Journal of Criminal Justice*, 74. doi:10.1016/j.jcrimjus.2021.101806

Pisklakova-Parker, M. & Efanova, O. (2021). The Influence of Gender Stereotypes on the Growth of Gender Inequality and Domestic Violence in Russia in the Context of the COVID-19 Pandemic. *Journal of International Woman’s Studies*, 22(11), ss. 31–41.

Roberts, D. L., Rossman, J. S. & Jarić, I. (2021). Dating first cases of COVID-19. *PLOS Pathogens*, 17(6): e1009620. doi:10.1371/journal.ppat.1009620

Rosenfeld, R. & Weisburd, D. L. (2016). Explaining Recent Crime Trends: Introduction to the Special Issue. *Journal of Quantitative Criminology*, 32(3), ss. 329–334. doi:10.1007/s10940-016-9317-6

Sato, H. (2004). *Droger och identitetsskapande – kulturella perspektiv på alkohol och narkotika i svenska ungdomsgrupper*. Stockholm: Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning (SoRAD). <http://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:200436/FULLTEXT01.pdf>

SCB 2022a. Tidigare definitioner. Arbetslösa 15–74 år (AKU), 1000-tal efter månad, arbetslöshetstid, kön och ålder. <https://www.statistikdatabasen.scb.se/sq/125212>

SCB 2022b. Arbetslösa 15–74 år (AKU), 1000-tal efter arbetslöshetstid, kön, ålder och månad. <https://www.statistikdatabasen.scb.se/sq/125209>

SFS 1962:700. Brottsbalken. Stockholm: Justitiedepartementet.

SFS 1968:64. Narkotikastrafflag. Stockholm: Justitiedepartementet.

SFS 2020:582. *Förordning om viss sjukpenning i förebyggande syfte och viss smittbärrpenning med anledning av sjukdomen covid-19*. Stockholm: Socialdepartementet.

Shayegh, S. & Malpede, M. (2020). Staying Home Saves Lives, Really!. *Social Science Research Network*. doi:10.2139/ssrn.3567394

Siegel, A. F. & Wagner, M. R. (2022). *Practical Business Statistics*. 8 uppl., Academic Press.

Sjödin, D. (2009). Analys av tidsserier – en introduktion. I Djurfelt, G. & Barmark, M. (red). *Statistisk verktygslåda 2: Multivariat analys*. Stockholm: Studentlitteratur., ss. 149–194.

Stickle, B. & Felson, M. (2020). Crime Rates in a Pandemic: the Largest Criminological Experiment in History. *American Journal of Criminal Justice*, 45, ss. 525–536. doi:10.1007/s12103-020-09546-0

Tavory, I. & Timmermans, S. (2014). *Abductive analysis – Theorizing Qualitative Research*. Chicago: The University of Chicago Press.

Trygghetsberedningen (2020). Coronapandemin, brottsligheten och rättsväsendets myndigheter. Stockholm: Trygghetsberedningens kansli. <http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2020/05/Coronastudien.pdf>

Viseu, J., Leal, R., Neves de Jesus, S., Pinto, P., Pechorro, P. & Greenglass, E. (2018). Relationship between economic stress factors and stress, anxiety, and depression: Moderating role of social support. *Psychiatry Research*, 268, ss. 102–107.
doi:10.1016/j.psychres.2018.07.008

von Hofer, H. (2011). *Brott och straff i Sverige – Historisk kriminalstatistik 1750–2010 Diagram, tabeller och kommentarer*. Stockholm: Kriminologiska institutionen.

World Health Organization (WHO) (2020). *WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 11 March 2020*. <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020> [2022-04-12]

World Health Organization (WHO) (2022). *Coronavirus disease (COVID-19)*. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019> [2022-04-13]

World Health Organization (WHO) (u.å.). *Naming the coronavirus disease (COVID-19) and the virus that causes it*. [https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/naming-the-coronavirus-disease-\(covid-2019\)-and-the-virus-that-causes-it](https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/naming-the-coronavirus-disease-(covid-2019)-and-the-virus-that-causes-it) [2022-04-12]

Bilagor

Bilagor på multipla regressionsanalyserna (MRA) och använt datamaterial ges ut på begäran.

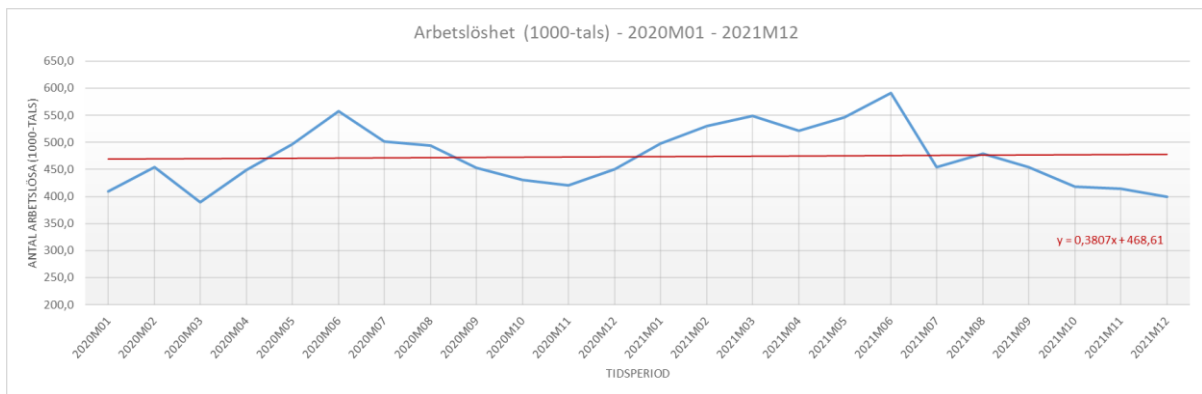
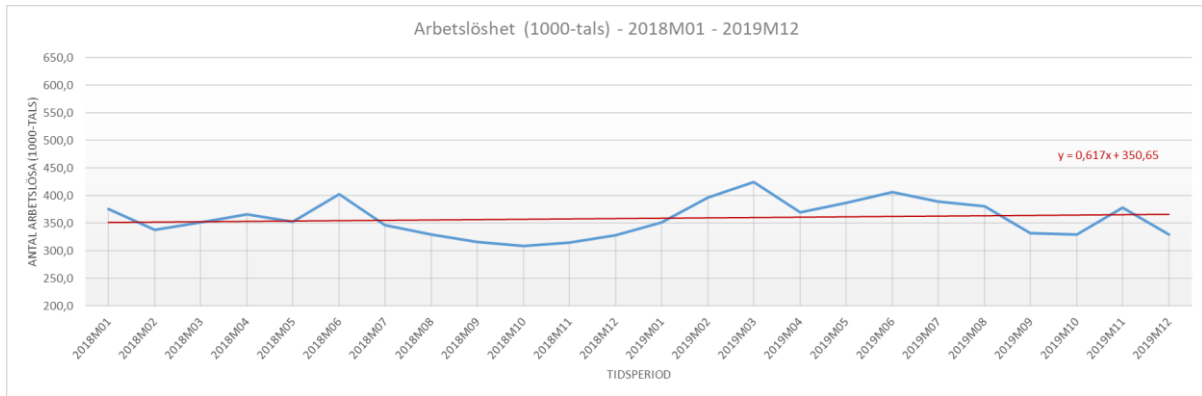
Bilaga 1. Variabler i Index – hämtade från OxCGRT (förkortad & översatt till svenska) (Hale, et al. 2022, ss. 30–36)

ID	Namn
"Closure and Containment" (C)	
C1	Nedstängning av skolor
C2	Nedstängning av arbetsplats
C3	Nedstängning av offentliga event
C4	Restriktioner gällande sammankomster
C5	Nedstängning av kollektivtrafiken
C6	Rekommendationer av att "stanna hemma"
C7	Restriktioner av inrikesresor
C8	Restriktioner av internationella resor
"Economic measures" (E)	
E1	Statlig hjälp/ bidrag till individers inkomst
E2	Skuld och kontraktslättnader för hushåll – Individer behöver tillfälligt inte betala tillbaka lån, och kan t.ex. inte bli vräkt från sitt hushåll, etc.
"Health measures" (H)	
H1	Informationskampanjer om Covid-19
H2	Policys gällande Covid-19 tester
H3	Smittspårning av Covid-19
H6	Munskydds policys
H7	Vaccinations policys
H8	Skydd av äldre personer (riskgrupp)

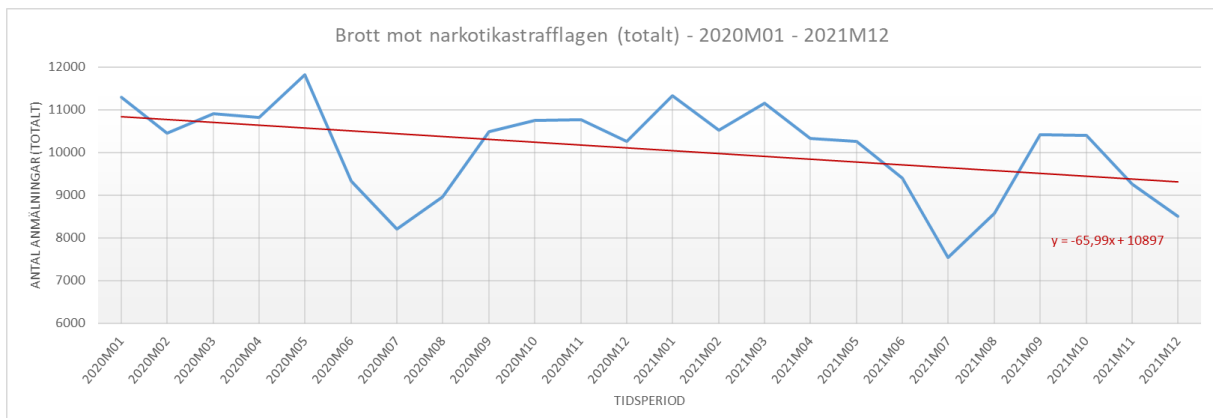
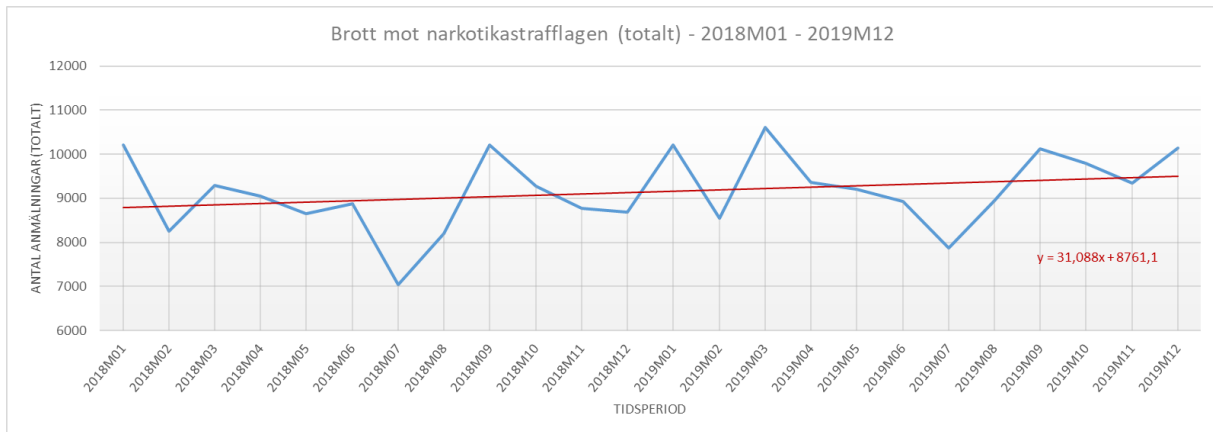
Bilaga 2. Tabell över OxCGRT variabelfördelning i restriktionsindex – (Hale, et al. 2022, s. 43)

Index - variabelfördelning i restriktionsindex	k	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	E1	E2	E3	E4	H1	H2	H3	H4	H5	H6	H7	H8	V1	V2	V3	V4
Government response index (GRI)	16	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x			x	x	x				
Containment and health index (CHI)	14	x	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x			x	x	x				
Stringency index (SI)	9	x	x	x	x	x	x	x	x					x											
Economic support index (ESI)	2									x	x														

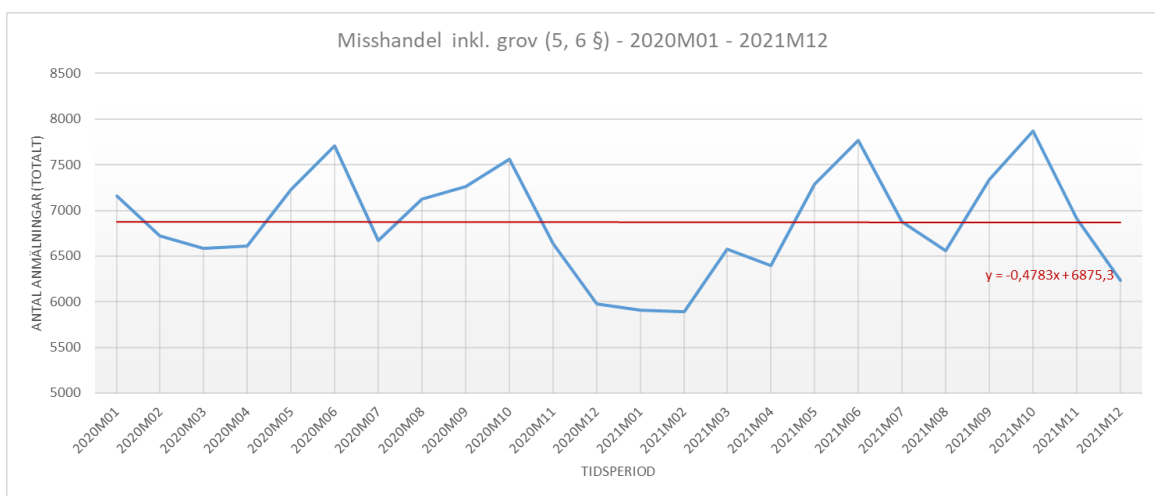
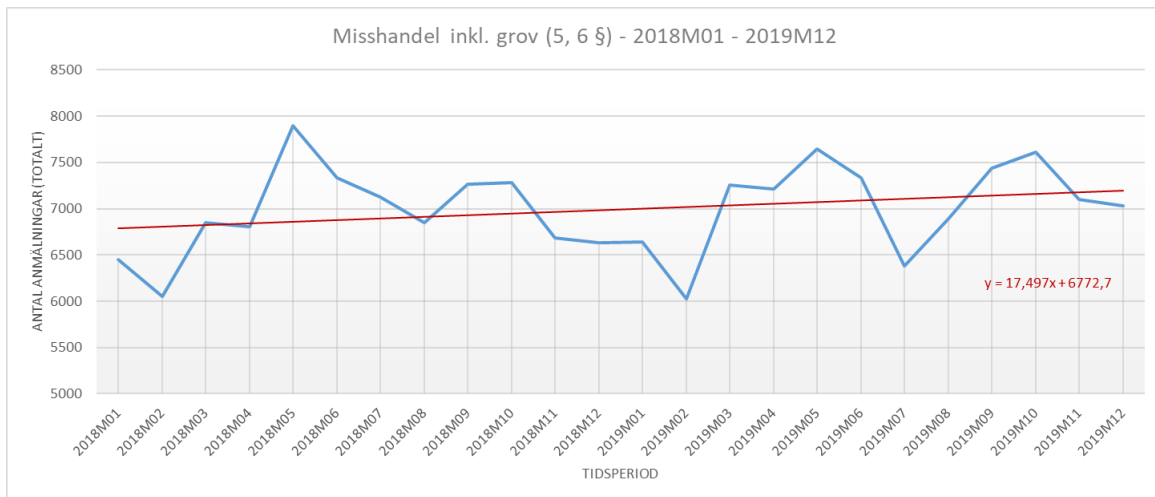
Bilaga 3. Arbetslöshet fördelad i två tidsdimensioner

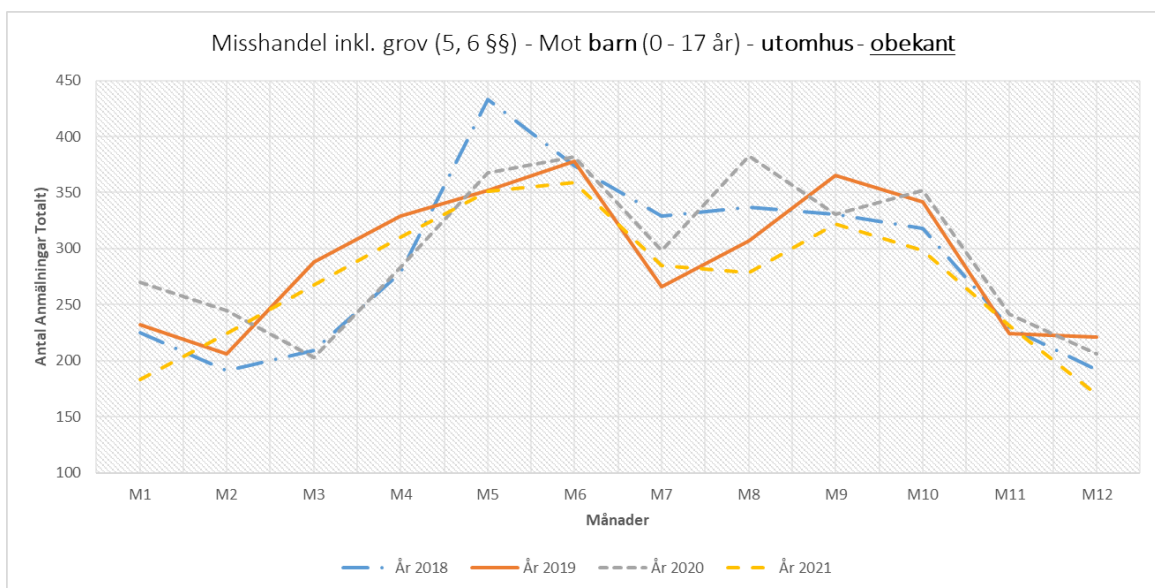
Bilaga 4. Narkotikabrott fördelade i två tidsdimensioner

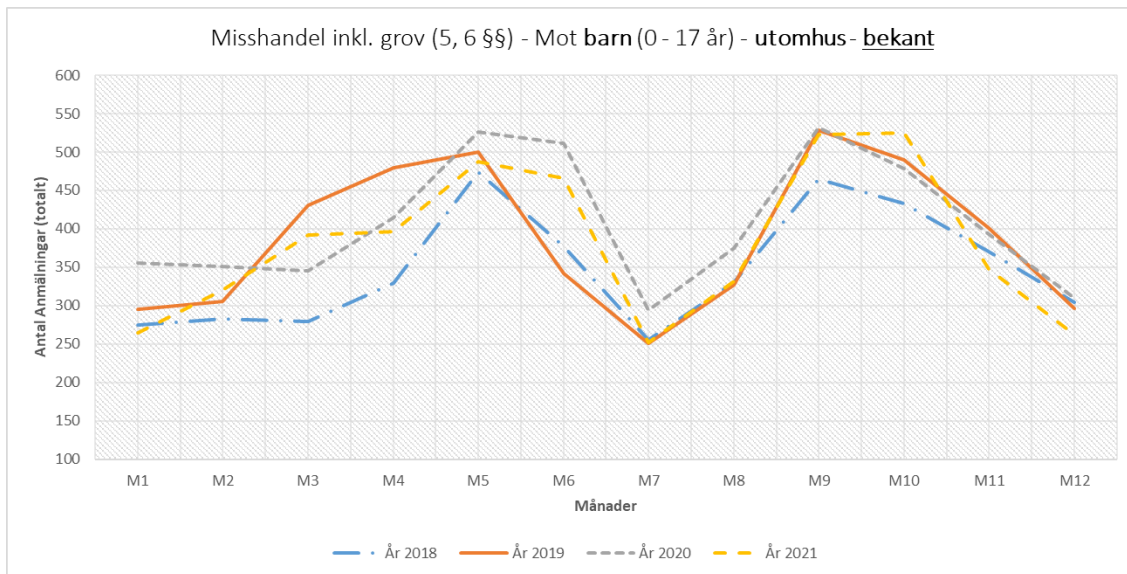
Bilaga 5. Misshandelsbrott fördelade i två tidsdimensioner

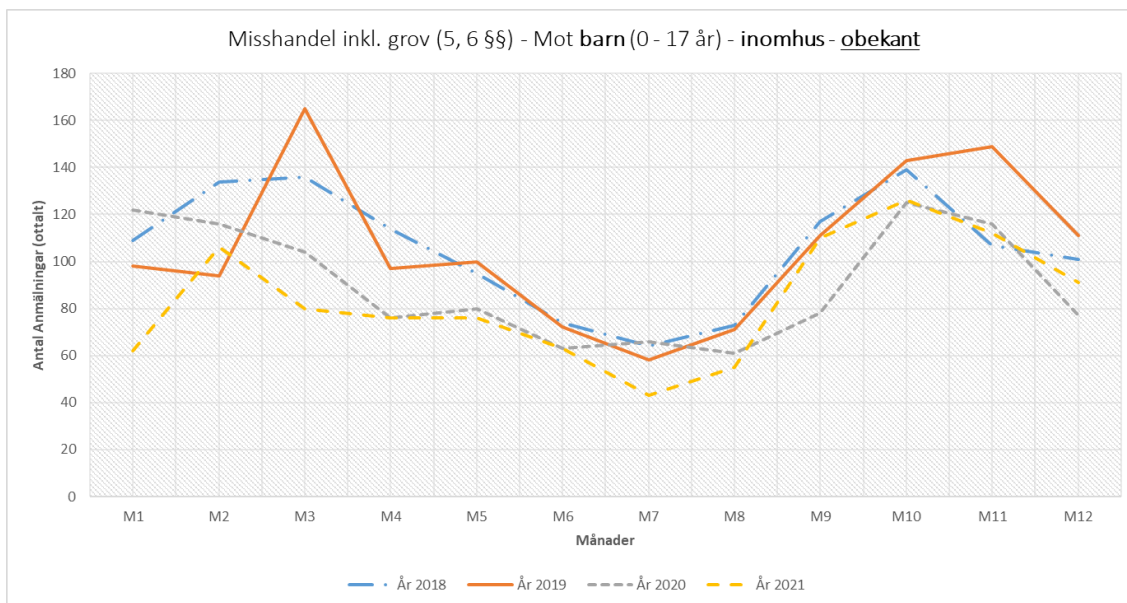
Bilaga 6. Misshandel mot barn utomhus av obekant förövare

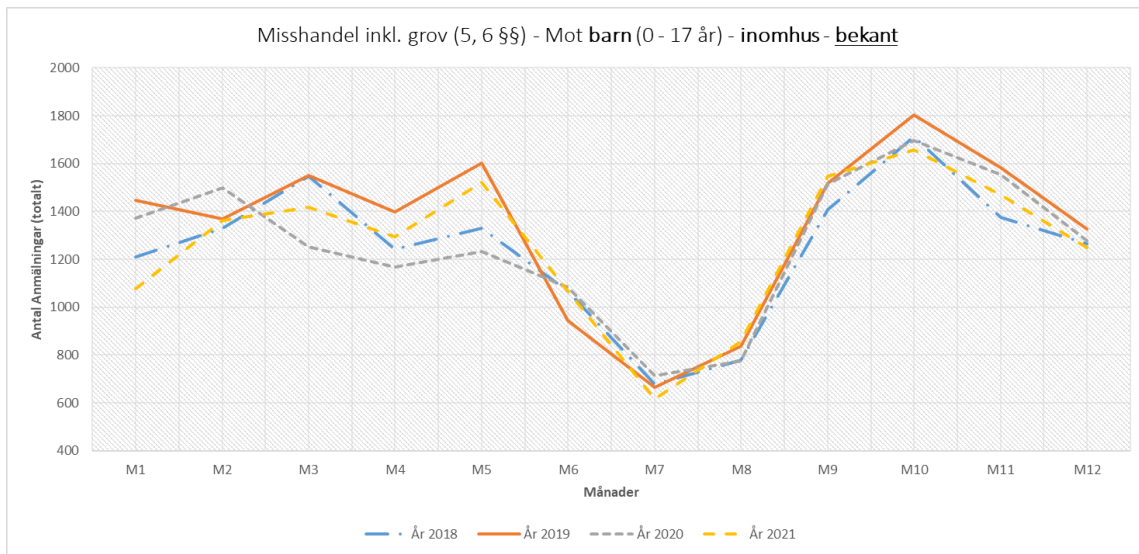
Bilaga 7. Misshandel mot barn utomhus av bekant förövare

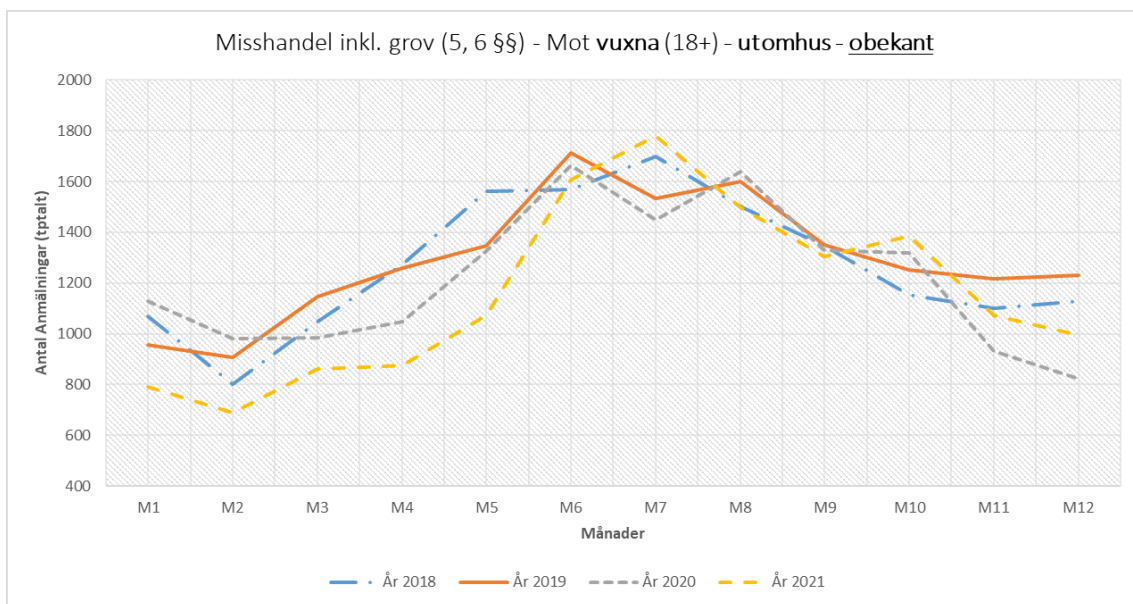
Bilaga 8. Misshandel mot barn inomhus av obekant förövare

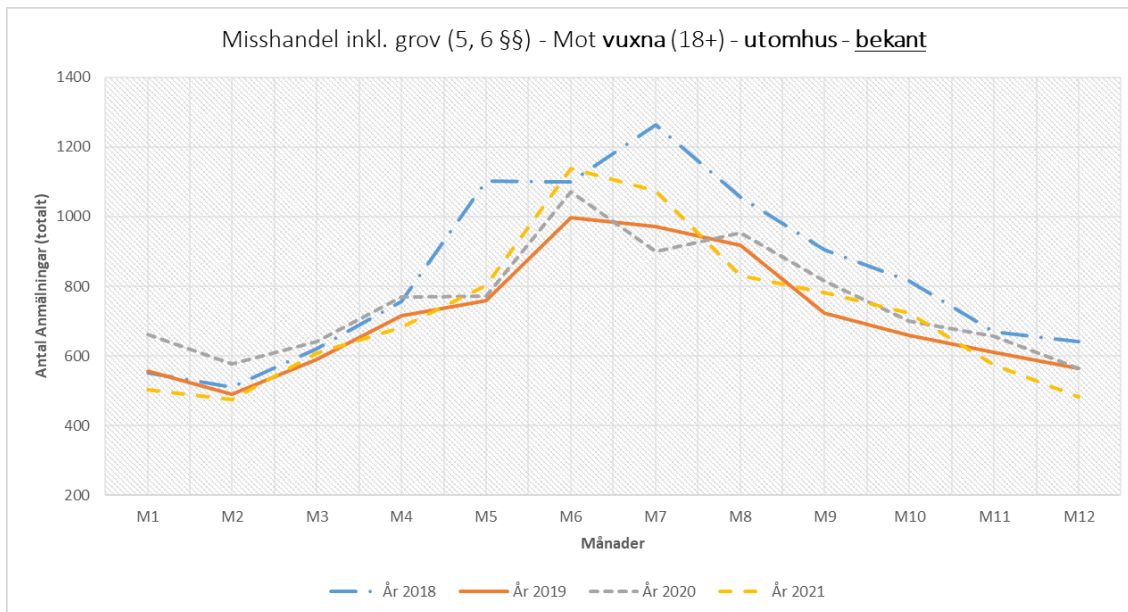
Bilaga 9. Misshandel mot barn inomhus av bekant förövare

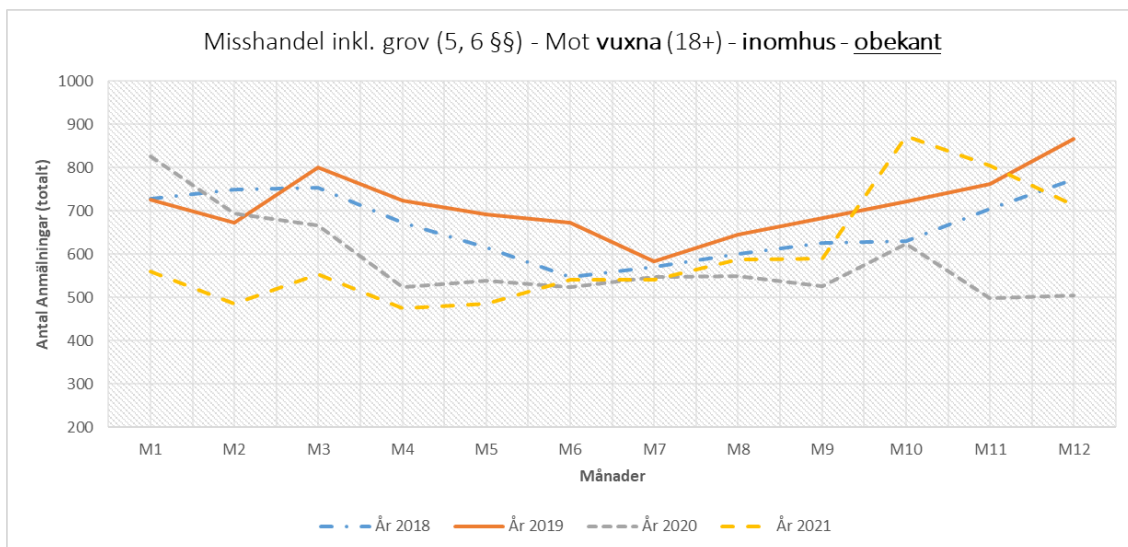
Bilaga 10. Misshandel mot vuxna utomhus av obekant förövare

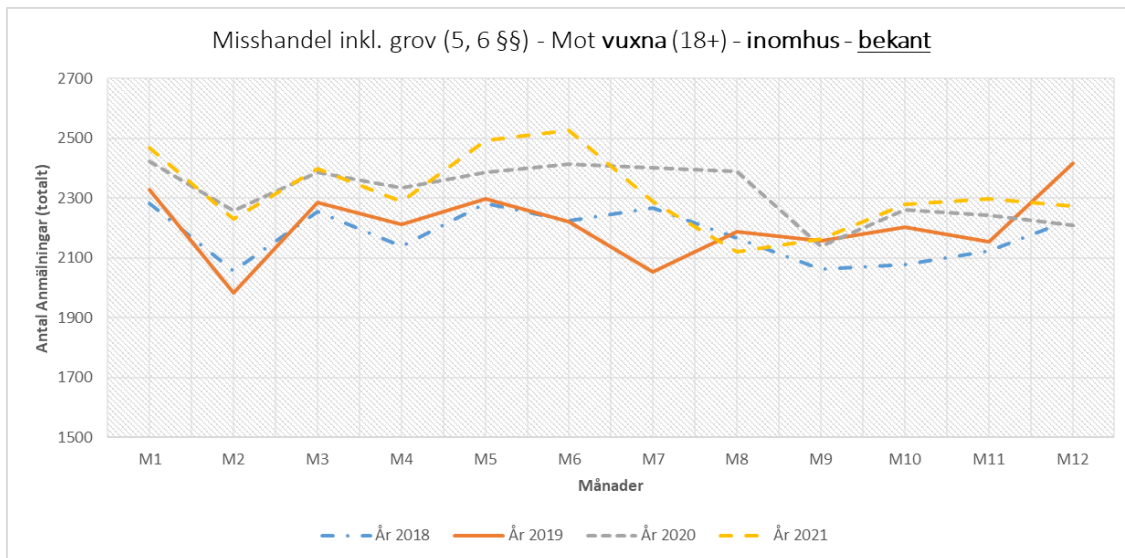
Bilaga 11. Misshandel mot vuxna utomhus av bekant förövare

Bilaga 12. Misshandel mot vuxna inomhus av obekant förövare

Bilaga 13. Misshandel mot vuxna inomhus av bekant förövare

Bilaga 14. Mediarkivet (antal artiklar) – nark* och våld* – ”brott och rättväsende” (Mediarkivet 2022)

☒ ● "nark*"	01/01/2021 - 31/01/2021	111673 articles	73126 🌐	34861 📄	3686 📺
☒ ◆ "våld*"	01/01/2021 - 31/01/2021	132983 articles	87028 🌐	39553 📄	6402 📺